

HÖGSKOLAN I GÄVLE
ÅRSREDOVISNING 2009

INNEHÅLL

VERKSAMHETSÅRET 2009	4
Ekonomiskt resultat	5
HÖGSKOLEUTBILDNING	8
Utbildningen på grund- och avancerad nivå	8
<i>Högskoleintroducerande utbildning</i>	8
<i>Utbildning på grund- och avancerad nivå</i>	8
<i>Grundnivå</i>	9
<i>Lärarytbildningen</i>	9
<i>Kandidatexamen</i>	9
<i>Avancerad nivå</i>	9
<i>Magisterexamen</i>	9
<i>Utbildningsområden</i>	10
<i>Fördelning mellan program och kurser</i>	10
<i>Prestationsgrad</i>	10
<i>Distansutbildning</i>	11
<i>Arbetsmarknadens behov av utbildning och studenternas efterfrågan</i>	11
Examina	12
Återrapportering av examina	12
Helårsstudenter	13
Återrapportering av helårsstudenter	13
Kvalitet i verksamheten	13
Återrapportering av målen Kvalitet i verksamheten respektive kvalitetsarbetet	13
<i>Kvalitetsarbetet</i>	14
<i>Högskoleverkets granskning av Högskolans kvalitetsarbete</i>	15
<i>Högskoleverkets utbildningsutvärderingar</i>	15
<i>Pedagogisk utveckling</i>	15
<i>Behörighetsgivande högskolepedagogiska kurser</i>	15
<i>Handledarutbildning</i>	15
Internationalisering	16
Återrapportering av internationaliseringsarbetet	16
<i>Den internationella dimensionen</i>	16
<i>Förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden har främjats</i>	16
<i>Utnyttjandet av mångfalden i det svenska samhället</i>	18
<i>Internationaliseringsarbetet i Högskolans kvalitetsprogram</i>	18
Jämställdhet	19
Återrapportering av jämställdhetsarbetet	19
Urvalsgrunder för antagningen	21
Studievägledning i lärarytbildningen	22
Uppdragsutbildning	23
Utbildning på grund och avancerad nivå – intäkter och kostnader	24
<i>Anslagsfinansierad utbildning</i>	24
FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	25
Forskning – intäkter och kostnader	27
KOMPETENSFÖRSÖRJNING	28
Återrapportering av kompetensförsörjning	28
<i>Lärare</i>	29
<i>Prefekter samt nämndordförande</i>	29
<i>Hälsa</i>	29
<i>Övrigt</i>	30
SAMARBETEN MED UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR	31
SAMVERKAN MED OMGIVANDE SAMHÄLLE	32
STUDENTINFLYTANDE	33
Återrapportering av studentinflytande	33
EKONOMI	34

VERKSAMHETSÅRET 2009

I årsredovisningen för 2009 redovisas årets resultat inom utbildning på grund- och avancerad nivå och forskning samt Högskolans ekonomiska bokslut. Resultatrapporteringen syftar till att ge en översiktlig beskrivning av prestationerna inom verksamhetsgrenarna utbildning och forskning under 2009. Med prestationer avses utbildning på grund- och avancerad nivå samt forskningsaktiviteter. Därutöver redovisas uppnådda resultat och vidtagna åtgärder i de avseenden, som efterfrågas i regleringsbrevet för 2009.

Utbildningen ökade mätt i antal helårsstudenter det gångna året efter några år med minskad utbildningsvolym. Inom grundutbildningen uppnåddes totalt (inkl. uppdragsutbildning) 5 955 helårsstudenter, vilket innebar en ökning med 207 helårsstudenter eller 3,6 % jämfört med 2008. Antalet helårsstudenter inom den anslagsfinansierade utbildningen steg med 201 helårsstudenter till 5 884. Det har också skett förskjutningar mellan utbildningsområden. Utbildningarna inom naturvetenskap och teknik uppgår nu till 2065 helårsstudenter. Antalet helårsstudenter inom högskoleingenjörsutbildningarna ökar.

Högskolan arbetar aktivt vidare med rekryteringsåtgärder, för jämställd och breddad rekrytering för att medverka till en höjd utbildningsnivå i regionen. Övergången från gymnasiet till högskolestudier är dock fortfarande låg i Gävleborgs län. Betydelsen av utbildning har uppmärksammas ytterligare under året då effekterna av den finansiella krisen och lågkonjunkturen slagit igenom i regionen. I slutet på året varslade därtill Ericsson i Gävle om nedläggning av sin verksamhet, vilket omfattar ca 1000 anställda.

Högskolans ambition är att öka antalet utbildningar på den avancerade nivån. Högskolan har sedan tidigare masterutbildning i elektronik och fick under året även rätt till masterutbildning på energisystemområdet. Ytterligare ansökningar har skickats in avseende arbetshälsovetenskap och utbildningsvetenskap. Inom internationaliseringen har samarbetet med kinesiska universitet fortsatt under året.

Högskolan eftersträvar starka forskningsmiljöer inom sina profilmråden och en växande roll i forskarutbildning i samarbete med andra lärosäten som examinerar forskarstudier. Forskningsvolymen ökade under året med 3 Mkr och uppgick till 112 Mkr,

vilket motsvarar 21,5 % av verksamheten. Samarbeten med andra lärosäten särskilt inom forskning och forskarutbildning har fortsatt under året.

Högskolan bedriver en omfattande samverkan med det omgivande samhället. En stor del av utbildningar är s.k. professionsutbildningar i vilka praktik och examensarbete utgör en påtagligt samverkansinslag i utbildningarna. Under året har också en ny typ av utbildning introducerats, s.k. coop-utbildning. Denna utbildning innebär att studierna förenas med anställningar genom att studietiden förlängs. På forskningsidan är samverkan också omfattande, t.ex. inom de tekniska områdena energi, elektronik och geografiska informationssystem. Under året har ett nytt centrum inom logistik och produktionsutveckling startat sin verksamhet. Ett nytt laboratorium har börjat byggas under hösten 2009. Det nya labbet ska rymma verksamheter inom profilmrådena Byggd miljö, Belastningsskador men även inom psykologiområdet. Genom labbar ökar också möjligheterna att ge utbildning nära forskningsverksamheten. Labbet kommer även att ge ytterligare förutsättningar för samverkan.

Kvalitetsarbetet har varit omfattande under året. Högskolan har varit föremål för Högskoleverkets lärosätesutvärdering vilket inneburit ett stort självvärderingsarbete under våren samt ett besök från Högskoleverkets bedömargrupp under hösten 2009. Resultatet av denna utvärdering blir känt först i mars 2010.

Högskolan är miljöcertifierad sedan år 2004 enligt ISO 14001. Miljöpolicyn omfattar och utgår från den hållbara utvecklingen. I policyn återfinns de övergripande principerna och målen för att minska Högskolans miljöpåverkan och öka Högskolans bidrag till hållbar utveckling. Genom att systematiskt följa upp och analysera de beslut och förbättringar som genomförts säkerställs kvaliteten inom miljöarbetet. Rektor har inlett ett visionsarbete under 2009 för att tydliggöra Högskolans strävan att genom utbildning och forskning bidra till en långsiktigt hållbar utveckling, ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Insatser för att även utveckla arbetsmiljöområdet har initierats och miljöledningssystemets metodik och systematik ska fungera som stöd i detta.

Ett omfattande arbete för att utveckla och förändra Högskolans organisation har genomförts under året. Utgångspunkter har varit att effektivisera och att stärka

kvaliteten i verksamheten liksom att organisationen tydligare ska återge och främja Högskolans profiler inom utbildning och forskning. Genom den nya organisationen förändras också Högskolans ledningsorganisation. De tre nya akademierna som ersätter tidigare sex institutioner och två forskningsenheter, ska fortsättningsvis ansvara för utbildning och forskning inom sina verksamhetsområden. På den centrala nivå finns

en ny nämnd som har kvalitetsansvar och beslutsrätt övergripande inom utbildningen och forskningen

Den nya organisationen beslutades under hösten 2009 och trädde i kraft vid årsskiftet 2009/2010. Därigenom bildas Akademin för hälsa och arbetsliv, Akademin för utbildning och ekonomi samt Akademin för teknik och miljö.

Ekonomiskt resultat

Högskolan redovisar ett överskott på 33 Mkr för budgetåret 2009. Huvuddelen av överskottet kommer från verksamheten utbildning med 32 Mkr. Forskningen uppvisar ett överskott på 1 Mkr. Högskolans intäkter uppgår till 521 Mkr, en ökning med 32 Mkr (7%) jämfört med 2008. Ökningen förklaras främst av ökade anslagsintäkter. De totala kostnaderna har ökat med 11 Mkr (2 %) jämfört med 2008.

Resultatet är mycket bättre än det som beslutades i reviderad budget vid högskolestyrelsens augustisammanträde. Budgetavvikelser finns både på intäkt- och kostnadssidan. Intäkterna av anslag är 13 Mkr högre än reviderad budget. På kostnadssidan är personalkostnader och avskrivningskostnader lägre än reviderad budget.

I analysen av 2009 års resultat finns följande förklaringar på skillnaderna mellan utfall och reviderad budget.

- Fler studenter har kommit till Högskolan. Det förklaras dels av den lågkonjunktur som länet befinner sig i, dels av lyckade rekryteringskampanjer på främst tekniksidan.
- En förskjutning mellan våra utbildningsområden har skett. Vi har producerat fler studenter inom områden med högre ersättning och färre inom områden med lägre ersättning, främst inom HJS-området.
- Ersättning för decemberprestationer från 2008 är väsentligt högre, en ökning till 3,6 Mkr, jämfört med 1 Mkr i reviderad budget.
- Personalkostnaderna är 12 Mkr lägre. Högskolan har i stor utsträckning tagit emot fler studenter på befintlig lärarkapacitet. Det har blivit fler studenter per kurstillfälle. Att anställa lärare tar tid, därför finns det en tröghet i ökning av personalkostnader.

Högskolan har under en längre tid befunnit sig i en effektiviseringsprocess och arbetat aktivt med att sänka kostnaderna både inom kärn- och stödverksamheten. Åtgärder har vidtagits för delverksamheter som har uppvisat ekonomiskt underskott. Detta har lett till att kostnadsmedvetenheten numera är stor i verksamheten.

Under 2009 har Högskolan infört den nya redovisningsmodellen för full kostnadstäckning som arbetats fram inom SUHF. Nya rutiner och mallar har utarbetats utifrån SUHF handledning och anpassats till Högskolans förutsättningar. Modellen ska leda till rättvisande redovisning och kalkylering och medverka till bättre uppföljning av full kostnadstäckning inom Högskolans olika verksamheter. Den har även givit forskare en säkrare uppfattning om vilka olika slags kostnader som är hänförliga till projekten.

Som vi ser av tabellen på sid 7 har kostnaderna inom verksamhetsgrenen forskning ökat mellan budgetåren 2008 och 2009 inte endast till följd av ökad volym. Delar av kostnadsökningen hänförs till effekten av den nya modellen i så måtto att högre OH-kostnader debiterats ut under året.

På motsvarande sätt minskar kostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå till följd av modellen. Verksamhetsgrenarna bär i och med införandet av denna modell en mer rättvisande del av de totala OH-kostnaderna.

Detta återspeglas även i resultatet som för år 2009 visar ett minskat överskott jämfört med 2008 för verksamhetsgrenen forskning.

Budgetårets överskott på 33 Mkr medför att Högskolans myndighetskapital vid utgången av 2009 uppgår till 76,7 Mkr.

HÖGSKOLAN TOTALT**Finansiering (tkr)**

	2007		2008		2009	
Anslag	414 766	88%	431 389	88%	461 427	89%
Avgifter/ersättningar	17 073	3%	16 899	4%	18 149	3%
Bidrag	36 279	8%	35 227	7%	40 488	8%
Finansiella intäkter	4 664	1%	7 015	1%	1 250	0%
Summa	472 782	100%	490 530	100%	521 314	100%

Kostnad per verksamhetsgren (tkr)

	2007		2008		2009	
Grundutbildning	381 428	80%	374 192	78%	377 383	77%
Forskning	97 450	20%	104 506	22%	111 003	23%
Summa	478 878	100%	478 698	100%	488 386	100%

Kostnadsslag (tkr)

	2007		2008		2009	
Personal	324 892	68%	325 870	68%	330 297	68%
Lokaler	72 415	15%	74 540	16%	76 203	16%
Övrig drift	68 388	14%	65 241	14%	70 983	15%
Avskrivningar	11 768	3%	11 698	2%	10 687	2%
Finansiella kostnader	1 415	0%	1 349	0%	216	0%
Summa	478 878	100%	478 698	100%	488 386	100%

Årets resultat (kapitalförändring) per verksamhetsgren (tkr)

	2007	2008	2009
Grundutbildning	-8 922	7 593	31 858
Forskning	2 826	4 239	1 070
Summa högskolan	-6 096	11 832	32 928

Intäkter och kostnader per verksamhetsgren bå 2009 (tkr)

UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

	2 007	2 008	2 009
Intäkter av anslag	345 886	358 597	387 286
Intäkter av avgifter	12 564	10 015	12 890
Intäkter av bidrag	10 460	7 634	8 185
Finansiella intäkter	3 596	5 539	880
Verksamhetens intäkter	372 506	381 785	409 241
Kostnader för personal	-263 791	-259 616	-263 867
Kostnader för lokaler	-64 253	-65 278	-68 922
Övriga driftkostnader	-41 006	-37 214	-34 343
Finansiella kostnader	-1 331	-1 250	-199
Avskrivningar	-11 047	-10 834	-10 052
Verksamhetens kostnader	-381 428	-374 192	-377 383
Transfereringar			
Erhållna medel från myndighet för finansiering av bidrag	3 381	5 413	1 561
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	591	47	
Lämnade bidrag till statliga myndigheter	-325	-3 413	-98
Lämnade bidrag till internationella organisationer	-2 096	-647	-313
Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-1 551	-1 400	-1 150
Saldo	0	0	0
Årets kapitalförändring	-8 922	7 593	31 858

FORSKNING, KONSTNÄRLIGT UTVECKLINGSARBETE OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

	2 007	2 008	2 009
Intäkter av anslag	68 880	72 792	74 141
Intäkter av avgifter	4 509	6 884	5 259
Intäkter av bidrag	25 819	27 593	32 303
Finansiella intäkter	1 068	1 476	370
Verksamhetens intäkter	100 276	108 745	112 073
Kostnader för personal	-61 101	-66 254	-66 430
Kostnader för lokaler	-8 162	-9 262	-7 281
Övriga driftkostnader	-27 382	-28 027	-36 640
Finansiella kostnader	-84	-99	-17
Avskrivningar	-721	-864	-635
Verksamhetens kostnader	-97 450	-104 506	-111 003
Transfereringar			
Erhållna medel från myndighet för finansiering av bidrag	3 548	2 713	837
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	1 092	2 399	115
Lämnade bidrag till statliga myndigheter	-818	-573	-292
Lämnade bidrag till internationella organisationer	-72	-1 844	-272
Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-3 750	-2 695	-388
Saldo	0	0	0
Årets kapitalförändring	2 826	4 239	1 070

HÖGSKOLEUTBILDNING

Utbildning på grund- och avancerad nivå

Högskolans utbildningsverksamhet omfattade 2009 totalt 5 955 helårsstudenter. Den anslagsfinansierade utbildningen omfattade 5884 helårsstudenter. Uppdragsutbildningen som omfattade 71 helårstudenter behandlas under särskilt avsnitt. Anslagsintäkterna för utbildningsverksamheten uppgick under året till 387 Mkr. Av de totala intäkterna hänförs 78,5 % till verksamhetsgrenen högskoleutbildning, som således är tydligt dominerande i Högskolan.

Verksamhetsgrenen utbildning uppdelas i de huvudsakliga prestationerna utbildning på grundnivå och utbildning på avancerad nivå. Inom grundnivån urskiljs den högskoleförberedande utbildningen. Distansutbildningen är en särskild form för att göra utbildningen tillgänglig för flera. Den skiljs i redovisningen från s.k. campusutbildning, dvs. utbildning som ges vid Högskolans campus i Gävle.

Utbildningen beskrivs översiktligt med hjälp av uppgifter om antal helårsstudenter och helårsprestationer. En helårsprestation motsvarar heltidsstudier i två terminer. En helårsprestation motsvarar examination av 60 högskolepoäng under ett år. Ett alternativt sätt att beskriva prestationerna är antal avlagda examina på olika nivåer.

Utbildningen på grund- och avancerad nivå

Högskolan har under 2009 arbetat i en ny programorganisation. I denna grupperas utbildningsprogrammen i sju grupper i vilka program samlas som delar en övergripande inriktning. På så sätt effektiviseras också ledningar av programverksamheten. Lärarutbildning, som sedan tidigare är ett sammanhållet område för utbildning är det åttonde området.

Högskolan har under året verkat inom följande programområden. Antal program inom respektive område anges också.

- Högskoleförberedande, fyra program
- Design och estetik, fyra program
- Ekonomi, fyra program
- Hälsa och arbetsliv, två program
- Kultur och media, fyra program
- Lärarprogrammen, 17 inriktningar
- Teknik och datavetenskap, 30 program varav sju på avancerad nivå
- Vård och socialt arbete, sex program

Det totala antalet program och inriktningar uppgår till 54. Av dessa är sju på avancerad nivå (därav sex magister- och ett masterprogram). Lärarutbildningen har 17 inriktningar.

För en fullständig beskrivning av utbildningsprogrammen hänvisas till www.hig.se.

Sedan Bolognastrukturen infördes 1 juli 2007 har Högskolans utbildningsutbud anpassats till dessa nya förutsättningar. Under 2009 har anpassningen i stort sett vara helt slutförd. Målet är att Högskolans samtliga kursplaner ska vara helt anpassade till den nya utbildnings- och examensstrukturen under 2010.

Genom den ändrade utbildningsstrukturen, med ändrade registreringsmöjligheter som följd, görs ingen jämförelse av utbildningsvolymen uppdelad på de olika utbildningsnivåerna för tidigare år. Här redovisas endast uppgifter för 2009. Det bör observeras en differens mellan totala antalet helårsstudenter på Bolognaanpassade kurser och senare i Årsredovisningen redovisat totalt antal. Differensen är 19 helårsstudenter på kurser som ännu ej Bolognaanpassats. Antal helårsstudenter fördelade sig på de olika utbildningsnivåerna enligt tabellen nedan. Den högskoleförberedande utbildning som hänförs till grundnivån särredovisas.

**Antalet helårsstudenter och
– prestationer på olika nivåer, 2009**

	Högskole- förberedande	Grundnivå	Avancerad	Totalt
HÅS	67	5523	346	5936
HÅP	37	4248	297	4582

Högskoleförberedande utbildning

Den högskoleförberedande utbildningen syftar till att ge studenterna möjlighet att komplettera sin behörighet så att de blir behöriga för högskolestudier. Studenterna har efter att ha läst dessa utbildningar vissa garantiplatser på flera av högskolans utbildningsprogram. Intresset för förberedande studier ökade kraftigt till höstterminen 2009 vilket avspeglar sig i antalet registrerade studenter på högskolans tre behörighetsgivande program: Basår, Bastermin och Collegeår.

Behörighetsgivande utbildningar
Antal registrerade på program

	2007	2008	2009
	63	73	85

Läroutbildningen
Antal registrerade

	2007	2008	2009
	296	186	243

Grundnivå

Antal studenter som registrerats vid Högskolans program, exklusive läroutbildningen, på grundnivå som startar på hösten har ökat stadigt sedan 2007. En förklaring till att antal registrerade programstudenter inte sjönk under 2008 kan sökas i rekryteringsarbetet samt den samverkan Högskolan etablerat med regionala aktörer. Högskoleutbildning är konjunkturkänsligt och den region som Högskolan är etablerad i kännetecknas av flertal stora tunga industrier som har påverkats av konjunkturläget.

I rekryteringen är arbetet med s.k. breddad rekrytering ett viktigt inslag. Det fortgår med utgångspunkt från upprättad handlingsplan avseende åren 2009–2012. Traditionell studentrekrytering, uppsökande verksamhet, utvecklad information via ny webbplats, projekt med inriktning mot naturvetenskap och teknik samt för att öka andelen män och kvinnor i traditionellt mans- respektive kvinnodominerade utbildningar, behörighetsgivande utbildningar, distansutbildning och studentintroduktion är centrala inslag i verksamheten. Som en särskild satsning kan framhållas att Högskolan under 2009 arbetat med ett projekt avseende kvarvaro. Tanken är att utveckla stödformer som förbättrar studenternas förutsättningar att fullfölja sina studier och minskar riskerna för avhopp.

Grundnivå
Antal registrerade på program

	2007	2008	2009
HVS-området	553	693	741
NT-området	287	322	429

HVS- området består av utbildningar inom humaniora, vård och samhällsvetenskap. NT-området består av utbildningar inom naturvetenskap och teknik.

Läroutbildningen

Antalet registrerade studenter inom läroutbildningen uppvisar 2009 en glädjande uppgång med 57 studenter. Nivån är dock lägre än 2007 då antalet uppgick till 296. Utbildningen, som har stor bredd och många inriktningar är en viktig utbildning för skolområdet, men också inom Högskolan.

Kandidatexamina

Sedan 2007 har antalet utfärdade kandidatexamina vid Högskolan i Gävle ökat från 320 till 440. Filosofie kandidatexamen står ensamt för ökningen då både ekonomi- och teknologi kandidatexamen har minskat under samma period. Antalet utfärdade filosofie kandidatexamen ökade från 2007 till 2009 med 135 medan ekonomi- och teknologie kandidatexamina minskade med 15 stycken.

Kandidatexamen

	2007		2008		2009	
	kv	män totalt	kv	män totalt	kv	män totalt
Ekonomi	42	20	62	27	18	45
Filosofi	172	68	240	219	62	281
Teknologi	4	14	18	3	11	14

Avancerad nivå

Antal registrerade studenter inom program på avancerad nivå, dvs. studier på magister- och masternivå, sjönk kraftigt till höstterminen 2008 för att höstterminen 2009 vara tillbaka på ungefär samma nivå som 2007.

Avancerad nivå
Antal registrerade på program

	2007	2008	2009
HVS-området	65	38	63
NT-området	96	54	104

Magisterexamen

Den förändrade utbildningsstrukturen som infördes 1 juli 2007 innebar att de tidigare fyraåriga utbildningarna delades upp på en grundnivå och en avancerad nivå. Högskolan, som har generell magisterrätt, hade 18 magisterexamina inrättade 2009.

Antal studenter som avlägger magisterexamen ökar årligen. 2007 var det 95 studenter som tog magisterexamen. 2009 hade antalet ökat till 163. Största ökningen står filosofie magisterexamen för. Även antal studenter som avlade teknologie magisterexamen har ökat årligen sedan 2007, från 33 utfärdade examina till 52 utfärdade 2009.

Magisterexamen

	2007			2008			2009		
	kv	män	totalt	kv	män	totalt	kv	män	totalt
Ekonomi	24	7	31	29	13	42	12	14	26
Medicin		1	1	3		3	2		2
Filosofi	22	8	30	27	10	37	61	22	83
Teknologi	8	25	33	13	33	46	20	32	52

Högskolan har sedan 2007 rätt att utfärda masterexamen inom Elektronik men vid utgången av 2009 hade ingen masterexamen ännu avlagts. Högskolan har under 2009 erhållit rätten att utfärda masterexamen inom energisystem, som tillhör profilområdet Byggd miljö. Under 2009 har Högskolan även ansökt om masterexamensrätt inom Arbetshälsovetenskap, som tillhör profilområdet Hälsöfrämjande arbetsliv och inom Utbildningsvetenskap, som ingår i den planerade profilen ämnesdidaktisk forskning. Granskning av dessa två ansökningar kommer att ske 2010.

Utbildningsområden

Genom s.k. utbildningsområden anges de olika utbildningarna ämnesshemvist. Bestämningen av kursernas utbildningsområde avgör också hur stora ersättningsbelopp Högskolan kan avräkna ur anslaget för utbildning. I tabellen nedan redovisas fördelningen av helårsstudenter på de skilda utbildningsområdena och hur det har varierat under perioden 2007–2009. Det samhällsvetenskapliga området utgör det största enskilda området följt av det tekniska. Vad gäller områdena design, medicin och idrott har Högskolan begränsad rätt att klassificera kurser och avräkna ersättning inom dessa områden.

Helårsstudenter per utbildningsområde

	2007	2008	2009
Design	57	66	81
Humaniora	598	453	431
Idrott	71	68	44
Juridik	333	268	257
Läroarbete/undervisning	696	623	577
Medicin	181	183	182
Naturvetenskap	806	715	893
Samhällsvetenskap	1547	1483	1430
Teknik	1000	1026	1156
Vårdvetenskap	435	637	674
Övrigt	192	236	231
Totalt	5917	5759	5955

Fördelning mellan program och kurser

Utöver utbildningar inom olika program ger Högskolan fort- och vidareutbildning i form av kurser, som läses fristående. Genom att läsa sådana kurser kan studenterna också avlägga kandidat- och magisterexamen. Liksom antalet helårsstudenter ökade under 2009 ökade även antalet helårsstudenter på kurserna. Fördelningen program/kurser var 2007 40 % kurser respektive 60 % program mätt i antal helårsstudenter. 2009 har denna fördelning ändrats till 42 % kurser respektive 58 % program.

Helårsstudenter/Helårsprestationer per program och kurser

	2007	2008	2009
Program HÅS	3511	3304	3447
Kurser HÅS	2406	2454	2507
Program HÅP	3039	2878	2979
Kurser HÅP	1594	1574	1672

Antal studenter, räknat som HÅS, har under de senaste tre åren förhållit sig relativt stabilt. En mer detaljerad bild av hur fördelningen ser ut mellan program och kurser får vi om vi ser till andelen uttryckt i procent.

Prestationsgrad

Prestationsgraden, dvs. antal helårsprestationer/antal helårsstudenter har, under den senaste åren varierat mellan 77,3 % och 78,5 %. Under samma tid har prestationsgraden i riket som helhet, som är högre, sjunkit från 83 % till 81 % 2008.

Prestationsgraden inom programmen är högre än inom fristående kurser. En förklaring till detta kan vara att programstudenter studerar mot en examen i högre grad än de som väljer att läsa fristående kurser. Programstudenterna behöver därför också högskolepoängen för att kunna ansöka om examen. Detta gäller även för de program som erbjuds via distansstudier. Vid Högskolan i Gävle kan studenterna läsa t.ex. till sjuksköterska eller socionom via distansutbildning. Detta är två utbildningar som kräver att studenterna uppfyller utbildningsplanens krav för att erhålla examen och för att kunna bli legitimerad.

En förklaring till att Högskolan ligger under riksgenomsnittet i prestationsgrad kan sökas i det faktum att Högskolan har en hög andel distansutbildning, 40,4 % av högskolans totala antal helårsstudenter. Analysen visar att prestationsgraden sammantaget är lägre i denna utbildningsform.

	Prestationsgrad		
	2007	2008	2009
Program	86,6 %	87,1 %	86,4 %
Kurser	66,3 %	64,1 %	66,7 %
Distans	69 %	69,5 %	69,3 %
Totalt	78,3 %	77,3 %	78,1 %

I distans ingår både program och kurser, dvs. totalt. Under 2009 var prestationsgraden för distanskurser 58 % och distansprogram 89,2 %.

Distansutbildning

Distansutbildningen har ökat sedan 2007. Nu utgör distansutbildning 40,4 % av totala antalet helårsstudenter för 2009. 2007 var motsvarande siffra 34,7 %. Det har således skett en påtaglig ökning (5,7 %-enheter) av distansutbildning under de senaste tre åren.

I distansutbildningen ingår flera olika former av utbildningar från traditionell distansutbildning i grupper som samlas för föreläsningar och övningar vid skilda tillfällen, utbildning som förmedlas via telebildsändningar/videokonferens i samarbete med Lärcentra till internetbaserade utbildningar. Kurser, som ges via undervisningsplattformen Blackboard, kan därutöver registreras som distanskurser eller internetbaserade även om studenterna har samlingar på campus.

	Andel distans, HÅS		
	2007	2008	2009
Distans	2053	2154	2405
Campus	3846	3590	3539

Gränsen för vad som är att anse som distansutbildningar har luckrats upp och kompletterats av begrepp som flexibel undervisning och internetbaserad undervisning. Gemensamt för dessa begrepp är att studenterna i ökad utsträckning än tidigare själva kan bestämma hur de vill lägga upp sina studier.

Högskolan har lång tradition av distansutbildningar och är verksam inom Samverkan för nätbaserad högskoleutbildning (SNH). Inom ramen för SNH ges ett 30-tal kurser och 3 program. SNH består av Blekinge Tekniska högskola, Högskolan i Gävle, Luleå tekniska universitet, Mittuniversitetet och Utbildningsradion.

Arbetsmarknadens behov av utbildning och studenternas efterfrågan

Högskolans programutbud bygger på studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Högskolan efterstämmer en anpassning mot de behov av utbildning

som redovisas från arbetsmarknaden. Vid anpassningen av programmen liksom vid framtagandet av nya utbildningar samarbetar Högskolan med de organisationer och företag som är de framtida arbetsgivarna. Ett exempel är Lantmäteriuutbildningen som under 2009 tagits fram i nära samarbete med Lantmäteriet. Detsamma gäller för befintliga utbildningar som sjuksköterskeutbildningen som hela tiden stäms av mot landsting och kommun för att motsvara nuvarande och kommande kompetensbehov. Lärarutbildningen har en väl fungerande organisation där dialog förs om lärarutbildningens dimensionering och inriktning.

En viktig form för dialogen med arbetsgivare och studenter är de program- och branschråd som är inrättade i Högskolan. Här diskuteras såväl studenternas intressen som arbetsmarknadens behov och anpassningar av utbildningsprogram eller utbud.

Ytterst bestäms utbildningsutbudet och den utbildning som kan ges vid Högskolan av studenternas val. Det är därför problematiskt för Högskolan att på kortare sikt tillgodose arbetsmarknadens behov i enlighet med de prognoser som finns för olika yrkeskategorier.

För vissa utbildningar är det svårt att peka på en väldefinierad arbetsmarknad som i fallet med de mer eller mindre konstnärliga utbildningarna. Dessa utbildningar leder ofta till att studenterna själva formar sin framtida arbetsmarknad. Det är också viktigt att se utbildningen som en långsiktig satsning från studenternas sida som ska rusta dem för arbetslivet under en lång följd av år.

Studenternas intresse av Högskolans utbildningar är stort. Fler studenter anmäler sig som sökande med ett förstahandsval än vad Högskolan kan ta emot i de utbildningar som erbjudits.

Antal förstahandssökande totalt till Högskolan sjönk från 1,5 per plats höstterminen 2008 till 1,3 höstterminen 2009. Det bör då noteras att Högskolan erbjöd fler platser 2009 än 2008. Trots denna minskning i antal förstahandssökande registrerades 296 fler studenter höstterminen 2009 jämfört med 2008.

Inom naturvetenskap- och teknikområdena finns samma tendens mellan åren. Antalet förstahandssökande sjönk från 2,4 till 1,6 2009. 2008 fanns dock ett förhållandevis stort antal utländska studenter som förstahandssökande. På detta område steg antalet registrerade med 154 studenter höstterminen 2009.

Inom humaniora, samhällsvetenskap och vård steg antalet förstahandssökande per plats från 1,7 till 1,8. Medan antalet erbjudna platser hade ökat med 130 steg antalet registrerade med 73 studenter.

På lärarutbildningsområdet ökade antalet förstahands-sökande med 35 personer. Då antalet erbjudna platser ökade med 75 innebar det en minskning av antalet sökande per plats från 0,5 till 0,4 2009. Intresset för

de olika inriktningarna inom lärarutbildningen varierade dock mycket från inriktningar som fyllde sina platser med registrerade till inriktningar som saknade registrerade 2009.

Examina

För fyraårsperiodern 2009–2012 gäller som mål följande lägsta antal examina.

Examen	Mål 2009 – 2012
Sjuksköterskeexamen	510
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	700
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	450
Lärarexamen med inriktning mot senare år	340

Vidare gäller som mål att antalet helårsstudenter inom högskoleingenjörsutbildningarna ska öka med minst tre procent per år. Minst 30 procent av antalet lärarexamina, exklusive inriktning mot förskollärare, bör ha en inriktning mot matematik, teknik eller naturvetenskap. Högskolan ska ha ett tydligt alternativ med inriktning mot förskola och förskoleklass eller vidta andra åtgärder för säkerställa tillräckligt antal lärarstudenter med sådan inriktning

I årsredovisningen redovisas årets utfall mot dessa mål. Ingående examina särredovisas. Andelen lärarexamina med ma/no-inriktning exkl. förskollärare särredovisas liksom åtgärder för att säkra antalet lärarstudenter med inriktning förskola.

Återrapportering av examina

I årsredovisningen redovisas årets utfall mot dessa mål. Ingående examina särredovisas. Andelen lärarexamina med ma/no-inriktning särredovisas liksom åtgärder för att säkra antalet lärarstudenter med inriktning förskola.

Under 2009 har följande antal examina utfärdats inom angivna områden

Examina	2009	Mål 2009 – 2012
Sjuksköterskeexamen	122	510
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år ¹⁾	165	700
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass ²⁾	100	450
Lärarexamen med inriktning mot senare år ³⁾	66	340

1) Här ingår 15 examina med hel eller delvis inriktning mot specialpedagogik.

2) Här ingår 2 specialpedagogexamina

3) Här ingår 20 examina inom LP60/90; 16 med inriktning mot gymnasiet och 4 med inriktning mot senare år.

2009 är första året i målperioden varför inga slutsatser kan dras om måluppfyllelsen vid periodens slut. Tendensen är dock att det krävs en viss ökning av antalet examina för full måluppfyllelse.

Antalet examina, exkl. förskola/förskoleklass, som har en inriktning mot matematik, teknik eller naturveten-

skap uppgår till 50. Totala antalet examina exkl. förskoleinriktning är 131, varför andelen med matematik, teknik eller naturvetenskap uppgår till 38 %. Därtill kan noteras att 65 % av förskollärarna hade sådan inriktning till följd av Högskolans unika förskolläraryr utbildning med sådan inriktning.

Högskolan antar studenter direkt till inriktningen förskola. Intresset för utbildningen är stort och bedömningen är att antagningen fortsatt kan ligga på en hög nivå. I fråga om studievägledningen hänvisas till avsnittet Vägledning av lärarstudenter nedan.

Omfattningen av ingenjörstuderingarna ökar.

Antalet helårsstudenter inom dessa utbildningar uppgick 2008 till 160 och 2009 till 173 helårsstudenter. Ökningen är därmed 8 %. (Jämförelsen mellan åren bygger på en snävare definition av ingenjörstuderingar än i ÅR 2008. Här har endast noterats sådana utbildningar som leder till ingenjörsexamen.)

Helårsstudenter

Inget mål för antalet helårsstudenter är givet. Inom det konstnärliga utbildningsområdet design får högskolan högst avräkna 60 helårsstudenter (respektive helårsprestationer).

Återrapportering av helårsstudenter

Högskolan hade 2009 totalt 5955 helårsstudenter, varav 5884 i reguljär utbildning respektive 71 i uppdragsutbildning. Totala antalet har därmed i jämförelse med 2008 ökat med 197 helårsstudenter. Därav ökade antalet inom den anslagsfinansierade utbildningen med 201, medan uppdragsutbildningens omfattning minskade med 4 helårsstudenter.

Inom denna ram har skett en förskjutning mellan utbildningsområden. Ökningen inom området naturvetenskap och teknik från 2008 uppgår till 314 helårs-

studenter. Andelen helårsstudenter inom dessa områden är nu 35 %. Samtidigt har andelen minskat framför allt inom humaniora och samhällsvetenskap minskat.

Antalet helårsstudenter inom designområdet uppgick till 81, en ökning med 15 helårsstudenter jämfört med 2008. Endast 60 helårsstudenter fick avräknas mot designområdet. Resterande 21 avräknades mot teknikområdet. En detaljerad redovisning av antalet helårsstudenter och prestationer ges även i bilaga 43.

Kvalitet i verksamheten

Som mål för kvaliteten i verksamheten gäller att verksamheten vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet. Som mål för kvalitetsarbetet gäller att kvaliteten och den internationella konkurrenskraften i grundläggande högskoleutbildning och forskning och forskarutbildning samt konstnärligt utvecklingsarbete ska förbättras. Kvalitetsarbetet ska i största möjliga utsträckning bygga på av lärosätet uppsatta och uppföljbara mål och relateras till det omgivande samhällets behov.

Den pedagogiska kompetensen vid lärosätet ska vara hög och utvecklingen stödjas av lärosätets ledning. Särskilt ska en ökning ske av andelen lärare med högskolepedagogisk utbildning. Likaså ska andelen lärare som har genomgått utbildning för handledare för utbildning på forskarnivå öka.

Återrapportering av målen

Kvalitet i verksamheten respektive kvalitetsarbetet

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa vilka insatser som prioriterats högst i kvalitetsarbetet och hur dessa insatser bidrar till att höja kvaliteten. Vidare ska av årsredovisningen särskilt framgå vilka insatser som har prioriterats av lärosätets ledning för att förbättra den pedagogiska kompetensen vid lärosätet.

Högskolans kvalitetsarbete stöds av treåriga program där det tredje nu gällande programmet avser perioden 2009–2011 (*Program för kvalitetsarbetet 2009–2011*, dnr 10-1133/08). Förutom att ange mål för kvalitets-

arbetet ligger i programmet också att kvaliteten ska säkras genom särskilda uppföljningsrutiner och åtgärder. Ansvar för kvaliteten är tydligt angivet i Högskolans organisationsdokument och fördelat på utbildnings- och

forskningsnämnder, utbildnings- och forskningskansli, institutioner och ämnesgrupper, forskningsenheter, bibliotek och förvaltning. Planering och samordning av arbetet sker fortlöpande i Högskolans ledningsgrupp tillika kvalitetsgrupp och rapporteras årligen i Högskolestyrelsen.

Rutiner för återkommande granskning och revidering av utbildningar är fastlagda i centrala styrdokument. Stor uppmärksamhet riktas mot kursvärderingarnas funktion, men ytterligare åtgärder behövs för att öka studenternas delaktighet i dessa processer. Former och metoder för examination är noga uppmärksammade. Bolognaanpassningen och implementeringen av den sjugradiga betygsskalan har krävt omfattande resurser och är i alla delar ännu inte slutförda.

Högskolans kvalitetsarbete följs upp årligen. Fullständigt resultat från 2009 års kvalitetsarbete föreligger inte förrän i april 2010. Här görs en sammanfattning av prioriterade insatser.

Kvalitetsarbetet

Förnyelsen i grundutbildningen (kvalitetsmål 1) har resulterat i både omarbetade, reviderade och nya kurser och program. Sju utbildningsområden, som införts i syfte att öka transparens och ge effektivare resursfördelning, förväntas ge utrymme för en bättre samordning av programmen. Ett flertal utbildningsplaner har reviderats med tydligare progression i utbildningarna och ökad samverkan mellan utbildningsprogrammen som följd. Därigenom underlättas ledning och planering. Samverkan med andra lärosäten har utvecklats, vilket främjar utbildningskvaliteten, och många initiativ har tagits till ämnesövergripande samarbete kring nya kurser inom Högskolan. Merparten av Högskolans utbildningar ges nu enligt Bologna-systemet, vilket medfört att formulering av lärandemål och koppling av examinationen till dessa mål förbättrats. Betygskriterier diskuteras kontinuerligt inom ämnesavdelningar och institutioner. Internationaliseringen vid Högskolan stärks av en fortlöpande utveckling av engelskspråkiga kurser, för att möta ökad efterfrågan från utländska studenter.

För att *tillgodose såväl studenternas som arbetsmarknadens behov av kunskap och kompetens* (kvalitetsmål 2) är Högskolan lyhörd för krav och behov som framkommer från dessa grupper, i syfte att öka anknytningen till framtida verksamhet och anställningsbarhet. De nyinrättade sju programområdena har etablerat utbildningsråd, vilket ger företag och organisationer möjligheter att framföra och i tillämpliga delar få gehör för synpunkter på utbildningarna. Det finns

flera exempel på utbildningar vars tillkomst initierats av företrädare för näringslivet, t.ex. Lantmästarprogrammet och Entreprenörsprogrammet. Ett antal tillämpade forskningsprojekt tillgodoser också arbetsmarknadens behov av kunskap och många projektarbeten genomförs i samverkan med näringslivet. Det sist nämnda gäller även för den nya treåriga energiingenjörsutbildningen.

Målet att *öka exponeringen för vetenskapssamhällets kvalitetsbedömning av forskningen* (kvalitetsmål 3) har fokuserats med samma ambition och inriktning som under tidigare år. Det betyder att Högskolan deltar i internationella vetenskapliga konferenser, presenterar sin forskning vid dessa samt publicerar sig i referegranskade internationella vetenskapliga tidskrifter. För att stimulera till publicering av vetenskapliga artiklar fördelas det interna forskningsanslaget delvis utifrån publiceringsframgångar, vilket har ökat förståelsen för det etablerade sättet att publicera forskningsresultat liksom den vetenskapliga publikationen.

Effektivitet, tillgänglighet och service har främjats (kvalitetsmål 4) på olika sätt. En ny extern webbplats har skapats i syfte att bättre tillgodose olika målgruppers behov samt underlätta tillgängligheten till Högskolans olika erbjudanden inom utbildning, forskning och samverkan. Högskolans dialog med före detta studenter har utvecklats genom ett nytt alumnätverk. Projektering av nya laborationslokaler i anslutning till campusområdet är ett led i att stärka sambandet mellan utbildning och forskning, öka samverkan med omgivande samhälle och att säkra en god arbetsmiljö. Syftet med ett nyinrättat Studentcentrum är att förbättra samverkan inom det studieadministrativa området och att utöka tjänsteutbudet till studenterna. En process (ökad kvarvaro) har påbörjats för att ge studenterna bättre förutsättningar att fullfölja sina studier och därmed minska riskerna för avhopp. Systemet Open Class-Room har införts, med möjlighet att utnyttja bärbara datorer i undervisningen. Den nya studentportalen ger utökad service och bättre kommunikationsmöjligheter för studenterna.

Kvalitetssäkring ingår som en del av kvalitetsprogrammet. Kursvärderingar genomförs som tidigare men ytterligare ansträngningar har gjorts för att höja svarsfrekvensen. Rutiner för uppföljning av resultat från kursvärderingar har förbättrats. Återkoppling av resultaten av tidigare kursvärderingar sker t.ex. muntligt i samband med kursstart eller genom att resultaten publiceras på Blackboard. För att säkra kvaliteten i utbildningarna granskar arbetsutskott, kursplanegrupper eller beredningsgrupper kursplaner innan de fastställs

av institutionsstyrelser. I underlaget för granskning ingår även resultat av kursvärderingar. För att säkerställa arbetslivsanknytning engageras externa lärare – adjungerade adjunkter, gästlärare och gästprofessorer. Kvalitetssäkring av examination sker t.ex. genom att handledarkollegier inrättas vid examination av C- och D-uppsatser. I andra fall anlitas externa handledare. Ett annat arbetssätt är att i uppsatskurser tydligt skilja mellan handledare och examinators. Sedan november 2008 finns en arbetsordning med rutiner för inrättande och avveckling av huvudområden och utbildningsprogram vid Högskolan. Arbetsordningen innehåller även en instruktion för Master- och magisterrättsgruppen som är underordnad nämnderna. Ett system för kontinuerlig programutvärdering har skapats. Det består bl.a. av webbaserade enkäter per årskurs, liksom förenklade självvärderingar. De senare innebär att underlaget kompletteras med nyckeltal för genomströmning m.m. när hela utbildningen utvärderats, dvs. efter det tredje året alternativt andra året för kortare utbildningar. Lärarutbildningen utvärderas årligen.

Högskoleverkets granskning av Högskolans kvalitetsarbete

Ett omfattande självvärderingsarbete (*Självvärdering av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Gävle*, rapport till Högskoleverket, juni 2009, dnr 10-1594/08) har genomförts av Högskolans olika enheter under första halvåret 2009 inför Högskoleverkets lärosätessgranskning. Högskoleverkets bedömargrupp besökte Högskolan i november. Resultat av bedömningen väntas i mars 2010.

Det interna självvärderingsmaterialet ger också en beskrivning av rådande läge och därmed också en god grund för Högskolans egen prioritering av det fortsatta utvecklingsarbetet. Som exempel kan nämnas behovet av återkommande insamling av data om kvalitetsläget för att ge ledningen en möjlighet att med ökad säkerhet följa upp kvaliteten och ge underlag för beslut om insatser för att stärka kvaliteten. Det framstår också som angeläget att öka graden av standardisering i gemensamma rutiner som beskriver i första hand utbildningsverksamheten.

Högskoleverkets utbildningsutvärderingar

Ett viktigt inslag i kvalitetsarbetet är Högskoleverkets kvalitetsgranskningar, som ger impulser till utvecklingsinsatser inom ämnesavdelningarna. Under 2009 var Högskolans socionomprogram föremål för utbildningsutvärdering.

Pedagogisk utveckling

Ett större och övergripande arbete inom området för pedagogisk utveckling har inletts under ht 2009. Handläggaren för pedagogiskt utvecklingsarbete har uppdraget från rektor att ansvara för att ta fram ett pedagogiskt program för Högskolan, ta fram riktlinjer för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning samt skapa ett system för dokumentation och bedömning av pedagogiska meriter och pedagogisk skicklighet. Uppdraget, som är omfattande, är en tydlig satsning för att höja kvaliteten inom det högskolepedagogiska området och för att stärka den pedagogiska kompetensen vid Högskolan. Arbetet med att ta fram ett pedagogiskt program kommer bl.a. att bedrivas tillsammans med representanter från akademier, studentkåren m.fl.

Arbetet med att stödja lärare att skriva sina pedagogiska meritportföljer intensifierades under 2009. En seminarierie utvecklades där en grupp lärare deltog i syfte att påbörja och utveckla sina meritportföljer. I detta arbete har konstaterats ett behov av särskild utbildning för detta. Utvecklingsarbete planeras således för att utveckla en högskolepedagogisk kurs i att skriva en pedagogiska meritportfölj.

Vidare genomfördes under året andra högskolepedagogiska kurser/insatser såsom Skräddarsydda kurser för ämnesavdelningar alternativt arbetslag och Kollegavägledning. Initiativ togs också under hösten för att utveckla det kompletterande högskolepedagogiska kursutbudet, bl.a. för Högskolans distansutbildning: Arbetet fortskrider under 2010.

Behörighetsgivande högskolepedagogiska kurser

En högskolepedagogisk utbildning, "Läraren, högskolan och uppdraget", som startade ht 2008 avslutades vt 2009 med åtta utexaminerade. Ytterligare en lärare har under 2009 genomgått högskolepedagogisk utbildning vid HiG samt tre vid andra lärosäten.

Handledarutbildning

Handledarutbildning har under året bedrivits i ett avtalat samarbete med Uppsala universitet. Åtta lärare har genomgått denna utbildning som ett led i meriteringen för ansökan om antagning som docent men också som ett led i kompetensutvecklingen i rollen som handledare av forskarstuderande. Ytterligare tre lärare har deltagit i motsvarande handledarutbildning vid Tekniska högskolan i Stockholm.

Internationalisering

Som mål för internationalisering gäller att högskolan ska bedriva ett aktivt internationaliseringsarbete i syfte att främja utbildningens och forskningens kvalitet samt förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden. Lärosätena ska utveckla sin uppföljning av internationaliseringsarbetet. Den internationella rörligheten avseende lärare och studenter, särskilt inom lärarutbildningen ska öka.

Åtterrapporering av internationaliseringsarbetet

Högskolan ska redovisa sina egna beslutade mål för internationaliseringen och resultat i förhållande till dessa mål. Det ska framgå hur den internationella dimensionen beaktas i utbildning och forskning och hur högskolan använder sig av mångfalden i det svenska samhället. Den internationella rörligheten ska beskrivas avseende kvinnor och män bland studenter i grundutbildningen, i forskarutbildningen, lärare och annan personal, i synnerhet i förhållande till utbildningsprogram inom EU. Antalet utresande studenter och lärare inom lärarutbildningen skal redovisas särskilt. Förändringar sedan 2006 ska kommenteras.

Vidare ska redovisas hur arbetet relaterar till och bidrar till att uppfylla målen i den nationella strategin för internationalisering av den högre utbildningen (Ny värld – ny högskola, prop 2004/05:162). Här ska framgå hur studenter från andra länder påverkar verksamheten och de ekonomiska förutsättningarna vid högskolan.

Högskolan har sedan 2007 en strategi för internationalisering (Dnr 10-768/07), mot vilken vårt arbete med internationalisering under perioden 2007–2009 jämförs. De övergripande mål som ställs där är i huvudsak desamma som ges i Nya värld – ny högskola. I följande framställning görs en redovisning mot målen som anges i strategin.

Den internationella dimensionen

Högskolans studenter ska förberedas för att framgångsrikt leva och verka i en internationell och multikulturell värld. Utbildningen ska ge fördjupad förståelse för andra länders kulturer och för de globala sammanhangen i relation till kunskapsområdet.

Grundutbildningen har anpassats till europeiska förhållanden (Bologna-anpassning); Högskolan har under perioden 2006–2009 genomfört anpassning av alla utbildningsprogram kursplaner till Bolognaprocessens krav, infört ETCS-skalan och ansökt om DS-label. Ett program med integrerade utlandsstudier erbjuds; Bachelor's degree in International social work. Flera olika former av samarbeten med utländska lärosäten utvecklas; exempelvis två eller tre år vid hemmauniversitetet och två eller tre ytterligare vid Högskolan. En stärkt strategisk värdering av samarbetet har uppnåtts genom att samarbetsavtal tecknas (kvalitetssäkring).

Beredskapen inför avgiftsfinansierad utbildning har stärkts genom utveckling av rutiner för rekrytering, mottagande och annat som följer av sådan utbildning,

som våra avtalsstudenter från Högskolans kinesiska partneruniversitet.

Förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden har främjats

Andelen svenska studenter, som deltar i studentutbyte har tyvärr inte ökat, bl. a. till följd av att möjligheterna till utresa inom ramen för utbildningsprogrammen ännu inte stärkts tillräckligt, och informationen till studenterna om möjligheter till och villkor för utlandsstudier fortfarande behöver utvecklas mer.

Antalet utresande studenter är förhållandevis fortsatt lågt och har minskat sedan 2006 då antalet uppgick till 45 studenter.

Antal utresande studenter i olika utbytesprogram och antal lärarstuderande av dessa

	Utresande studenter	Därav inom lärarutbildning
2007	36	5
2008	26	5
2009	33	2

Andelen utländska studenter, som deltar i studentutbyte har fortsatt öka något, bl. a. till följd av att arbetet med mottagandet av utländska studenter stärkts i samarbetet mellan institutionerna och internationella sekretariatet, fler kurser på engelska utvecklats och erbjuds, stödet till kompletterande språkutbildning (svenska) har utvecklats.

Sedan 2006 har antalet program som ges på engelska byggts ut till att omfatta sex kandidatprogram, tre magister- och två masterprogram. I samarbete med våra partneruniversitet i Kina har vi tre gemensamma program; ett magisterprogram, baserat på projektarbete i Kina, ett kandidatprogram i ekonomi med tre år i Kina och ett avslutande år i Sverige; ett kandidatprogram i datavetenskap med två år i Kina och två i Sverige. Omräknat till kurser om 7,5 hp innebär detta att ca 190 kurser ges på engelska.

Strävan är att innefatta studenter med många nationaliteter i dessa program; även svenska studenter, men även från fler partneruniversitet. Ännu är det bara Study program for bachelor's degree in International social work och i viss utsträckning Computer Science, som rekryterar svenska studenter, men de flesta av magisterprogrammen har flera olika nationaliteter.

Antalet inresande studenter inom utbytesprogram har under perioden 2006 – 2009 legat på en stadig nivå. Antalet inresande studenter inom lärarprogrammet har ökat något, från 15 studenter 2006 till 21 studenter 2009.

Antal inresande studenter 2006 och 2009

Termin/år	Kvinnor	Män	Summa
Vt 2006	34	34	68
Ht 2006	39	52	91
Totalt 2006	73	86	159
Vt 2009	40	35	75
Ht 2009	31	52	83
Totalt 2009	71	87	158

Vid bedömning av det internationella inslaget i verksamheten är också antalet s.k. free-movers intressant. Gruppen är svår att identifiera i Högskolans register men tillgängliga uppgifter visa på relativt stor geografisk spridning. De kinesiska studenter som kommer inom ramen för avtal med kinesiska universitet omfattas inte av dessa uppgifter.

Antalet free-movers har stadigt ökat från 15 inkommande studenter 2006 till 38 studenter 2009. Av dessa kommer 37 från land utanför EU/EES. Tabellen nedan redovisar free-movers per nation och ämnesområde.

Andelen övrig personal, som deltar i utbyte har ökat genom stimulans på motsvarande sätt som tidigare för lärare och studenter, via vår internationella arbetsgrupp, bestående av representanter från samtliga institutioner.

År 2009 deltog dock endast två anställda bland den administrativa personalen i utbyte.

Andelen lärare som deltar i lärarutbyte har inte ökat, troligen för att informationen om möjligheter till och villkor för lärarutbyte inte vidareutvecklats tillräckligt, ej heller har meritvärdet för utlandsengagemang förbättrats eller möjligheter till språkstudier för lärare skapats.

Antalet utresande lärare har under perioden minskat från 21 lärare 2007 till 18 lärare 2009. Merparten av de utresande lärarna gör sitt utbyte inom ramen för Linnaeus-Palmeprogrammet. Antalet är dock högre än 2006 då 14 lärare reste ut.

Den internationella dimensionen i forskningen stärks genom att forskare samarbetar i projekt inom EU; ex.vis Centrum för belastningsskadeforskning har samarbeten i Danmark, Holland och utanför EU pro-

Freemovers 2009

	Logistik	Energi	Geomatik	Elektronik	Summa
Bangladesh	1			8	9
Etiopien	1				1
Indien	1			2	3
Indonesien	1				1
Iran			1	1	2
Nederländerna	1				1
Nepal				1	1
Pakistan	7			9	16
Ryssland	1				1
Thailand	1				1
USA		1			1
Vietnam	1				1
Totalt	15	1	1	21	38

jekt i afrikanska länder som Sydafrika och Botswana. Kontakter för planering av gemensamma ansökningar om Erasmus Mundussamarbete har inletts. En internationell forskarskola i elektronik har under perioden hållits vid Högskolan. Studenterna uppmuntras till internationell publicering av uppsatser. Högskolan har framgångsrikt ansökt och drivit Linnaeus-Palmeprojekt, något som förutom huvudsyftet som avser utvecklandet av student- och lärarutbyte i utvecklingsländer även genererar forskningskontakter som kan utvecklas med annan finansiering. Under perioden 2007 – 2009 har antalet beviljade projekt legat på nivån 10 – 12 projekt respektive år.

Utnyttjandet av mångfalden i det svenska samhället

Intresset för internationella och globala frågor i övrigt har stimulerats genom att internationalisering på hemmaplan vidareutvecklas via de särskilda förutsättningar som finns vid Högskolan; bl. a. genom närvaron av så många studenter från Kina, ett land i speciellt snabb utveckling och som följd av sin storlek så betydelsefullt. Högskolan är engagerad i det regionala samarbetet om internationalisering via kommunala och regionala verksamheten Europa Direkt. I kulturella och sociala program inom kommunen har studenter från fr. a. länder utanför EU framträtt med musikaliska och andra program.

Samarbetsprojekt med universitet i Kina och andra länder utanför EU/EES – påverkan på internationaliseringsstrategins intentioner eller på verksamheten och de ekonomiska förutsättningarna

Högskolan har under lång följd av år drivit Linnaeus-Palmeprojekt i bl.a. Sydafrika, Chile och Kina. I några av dessa projekt har samarbetet breddats till att bl.a. innebära avtal med universitet i framför allt Kina avseende att ta emot studenter till Högskolans engelskspråkiga program. År 2006 fanns 66 studenter på masternivå. Antalet har därefter ökat påtagligt.

Antal antagna Kinesiska studenter inom avtal

	Antal studenter
2007	134
2008	141
2009	182

2009 antogs kinesiska studenter i sex program på grundnivå och fem program på avancerad nivå. I slutet av år 2009 var totala antalet studenter från Kina

353, varav 302 på grund- och 51 på avancerad nivå. Dessa studenter från ett stort antal provinser i Kina har verksamt bidragit till att uppfylla intentionerna i Högskolans internationaliseringsstrategi. De har även positivt påverkat de ekonomiska förutsättningarna inom Högskolan, eftersom prestationsgraden är lika hög som de svenska studenternas och Högskolan fortfarande haft utrymme för ytterligare utbildning inom de tekniska programmen.

De engelskspråkiga programmen och kurserna har även underlättat Högskolans rekrytering från andra länder, inklusive till de kurser som utvecklats i engelska och i att studera i en svensk utbildningstradition (Introduction to higher studies in Sweden).

Internationaliseringsarbetet i Högskolans kvalitetsprogram

Internationaliseringsarbetet ingår i Högskolans kvalitetsprogram, både i de delar som avser institutionernas verksamhet och i internationella sekretariatets redovisning.

Sedan 2009 har internationella sekretariatet i de nya system för kvalitetsarbete som införts redovisat uppnådda resultat och effekter inom två av de fyra ingående målen – att främja förnyelse i grundutbildningen samt att främja effektivitet, tillgänglighet och service, och även genomfört en årlig uppdatering av den förteckning över befintliga rutiner som används för säkring av kvaliteten inom verksamhetens olika områden. Motsvarande gäller institutionernas redovisning av sitt internationaliseringsarbete. För studentutbytet inom EU har det datorbaserat stödet STARS fortsatt utgöra ett stöd i kvalitetssäkringen.

Uppföljning av studenter från kinesiska partneruniversitet visar att vidareutvecklingen av proceduren för att rekrytera studenter med goda studieförutsättningar liksom att vidareutveckla introduktionskursen och erbjuda kurs i engelska resulterat i förbättrade resultat för de studenter som antagits år 2008 än för dem som antogs år 2007.

Jämställdhet

Som mål för jämställdheten gäller att jämställdheten mellan kvinnor och män alltid ska iaktas och främjas. Jämställdhetsarbete ska få ökat genomslag i verksamheten. Könsfördelningen inom olika områden och på olika nivåer beträffande såväl studenter som personal ska vara jämn. Jämställdhetsaspekter ska beaktas i utbildningen, där så är relevant.

Återrapportering av jämställdhetsarbetet

Av årsredovisningen ska framgå vilka åtgärder som vidtagits för att få en jämnare könsfördelning och utfallet ska kommenteras beträffande

- utbildningar med ojämn könsfördelning, såsom lärar- och vårdutbildningar och tekniska utbildningar;
- områden i utbildning på forskarnivå med ojämn könsfördelning
- rekrytering och befordran av lärare, och
- rekrytering av dekaner, prefekter, studierektorer eller motsvarande.

Högskolan ska redovisa vilka resultat, inom ovan nämnda områden, som jämställdhetsarbetet har lett till. Det ska även framgå vilka åtgärder som högskolan vidtagit för att jämställdhetsaspekter ska beaktas i lärosätets utbildningar, där så är relevant. (Personalrelaterad redovisning ges under avsnittet Kompetensförsörjning.)

Arbetet för att få en jämnare könsfördelning i utbildningarna innehåller flera olika aktiviteter dels inom Högskolan, dels i samarbete med det omgivande samhället.

Högskolan har under flera år bedrivit projektet QNOT (kvinnor inom naturvetenskap- och teknik) för de kvinnor som går på någon av våra ingenjörsutbildningar. Sedan något år bedrivs även projektet KIVO (killar i vård och omvårdnad) för de män som går sjuksköterske- och sociala omsorgsutbildningarna/ socionomprogrammet. Projekten består av nätverksaktiviteter.

Syftet med projekten är:

- att ge studenter av underrepresenterat kön en möjlighet att få ett nätverk av verksamma i yrkeslivet.
- att skapa gemenskap inom utbildningsgrupperna för att därmed säkerställa ett minskat antal avhopp.
- att skapa verksamhet för att underlätta kopplingen mellan studier och yrkesliv.
- att ge studenter verktyg för personlig utveckling och framtida nätverk.

De berörda utbildningarna har följande omfattning och könsfördelning.

	2007	2008	2009
Registrerade ingenjörstudenter	86	73	112
Därav kvinnor	27	18	28
Relativ andel (%)	31 %	24 %	25 %
Registrerade sjuksköterskestudenter	85	85	88
Därav män	12	7	6
Relativ andel (%)	14 %	8 %	6 %
Registrerade socionomstudenter	152	169	156
Därav män	18	9	18
Relativ andel (%)	12 %	5 %	12 %

Dessa utbildningar uppvisar fortfarande en starkt traditionsbunden könsfördelning. Inom ingenjörstuderingarna är dock andelen kvinnor bibehållen i den påtagliga ökningen av studenter mellan 2008 och 2009. Inom sjuksköterskeutbildningen har andelen män sjunkit ytterligare något, medan andelen män i socionomutbildningen återhämtats till 2007 års nivå. Högskolan har en strategigrupp för lika villkor, arbetsuppgifterna för gruppen är följande:

- Opinionsbildning och kunskapsspridning
- Planera och initiera
- Fånga upp idéer och signaler från verksamheten
- Uppföljning av planernas genomförande

Styrdokumentet för arbetet är en jämställdhetsplan gällande personal, en plan för likabehandling av studenter samt två åtgärdsplaner mot trakasserier p.g.a. av kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder, en avser personal och en avser studenter. Till strategigruppen finns en samordnare för lika villkor knuten.

Rektor har övergripande ansvar för Högskolans målinriktade arbete och fastställer planerna avseende jämställdhet och likabehandling. Prefekter/chefer ansvarar för att vision, mål och aktiva åtgärder finns med i institutionens/enhetens egna årliga handlingsplan/verksamhetsplan.

För att säkerställa att jämställdhetsaspekter beaktas i utbildningen, när det är relevant, har strategigruppen utbildat sig i jämställdhetsintegrering i syfte att ytterligare kunna främja behandlingen av jämställdhetsaspekter i utbildningsverksamheten.

Samtliga utbildningsplaner inom lärarutbildningen tar upp jämställdhetsaspekter och styr därmed innehållet också i kurserna.

I Lärarprogrammet före ht-07 anges målet ”-inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet”.

I den senare nu gällande utbildningsplanen, som är Bolongaanpassad, anges som mål för lärarprogrammet ”- visa kunskaper om betydelsen av ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten och vid presentation av ämnesstoffet”.

(<http://www.hig.se/filearchive/Utbildnings--och-forskning-skansliet/Utbildningskansli/utbildningsplaner/Grundnival/Lararprogrammet20080401.pdf>)

I sjuksköterskeprogrammets utbildningsplan anges ”- i programmet belyses människan utifrån fysiskt, psykiskt, socialt, andligt och kulturellt perspektiv varvid jämställdhet och genus är ett återkommande inslag i kursernas innehåll”.

(<http://www.hig.se/filearchive/Utbildnings--och-forskning-skansliet/Utbildningskansli/utbildningsplaner/Grundnival/Sjukskoterskeprogrammet2007.pdf>)

I socionomprogrammets basblock beaktas följande ”- perspektivering i socialt arbete: särskilt betonas klass-, genus-, generations-, etniskt-, funktionshinder- samt internationellt perspektiv”.

(<http://www.hig.se/filearchive/Utbildnings--och-forskning-skansliet/Utbildningskansli/utbildningsplaner/Grundnival/Socionomprogrammetallmantsocialt2007.pdf>)

I Utbildningsplan för Personal- och arbetslivsprogrammet framgår målet ”- redogöra för mångfaldsfrågornas

betydelse för organisations- och personalutveckling. ”samt” Därutöver behandlas arbetsmiljö, diskrimineringslagstiftning, arbetstids- och ledighetslagstiftningarna”.

(<http://www.hig.se/filearchive/Utbildnings--och-forskning-skansliet/Utbildningskansli/utbildningsplaner/Grundnival/PA-programmet-2008.pdf>)

Det framgår även av kurser tillhörande dessa program att jämställdhetsaspekten synliggörs på olika sätt, som

- genusperspektiv på psykologi och socialpsykologi
- genusfrågor i teknik och naturvetenskap
- applicera evolutionära och socialkonstruktiva teorier om kön och genus på samhällsfenomen
- genusperspektiv på ledarskap och socialt arbete
- analysera samhällets och skolans demokratiseringsprocess utifrån nationella och internationella jämlikhets- och jämställdhetsmål
- identifiera och beskriva genus-, sexualitets, klass- och etnicitetskristiska perspektiv i förhållande till individers och grupper villkor i samhälle och skola
- teknikens roll ur ett genus-, miljö- och etiskt perspektiv
- genusperspektiv på teknik i förskolan

En studie av examensarbeten med uttryck för jämställdhetsaspekter i titeln speglar förekomsten av jämställdhet och genus i utbildningen.;

Rohlin Daniel ”Franska revolutionen i några läroböcker – ur ett genusperspektiv”

Becirovic Medina ”The Construction and Re-construction of Female Beauty in The Mill and the Floss”

Jansson Helena, Hammarberg Marie ”En studie om kvinnlig omsorgspersonals upplevelser av chefens stöd vid långtidssjukskrivning”.

Johansson Annakarin, ”Könsfördelning i två läromedel i ämnet Svenska för årskurs 9”

Lewerentz Pia, ”Flickors och pojkars bygglekar i förskolan”.

Lysén Frej Ulrika, “Verb Dynamics: a Study of Gender Roles i Blueprint A”.

Lysén Frej Ulrika, ““But one day she met this wonderful boy, he make her smile and believe in her self”: An Investigation into the Construction of Gender in School pupils’ essays”.

Martinsson, Sara “Escaping Femininity: the Body and Androgynous Painting in Virginia Woolf’s *To the Lighthouse*”.

Pennerdahl Charlotte "Analys av hur kvinnor framställs i förhållande till män i religionskunskapsböckernas avsnitt om judendom".

Savic, Suana "Lily's Painting of Self-Recognition: A Lesbian Reading of Woolf's *To the Lighthouse*".

Skoglund Sofie, "Hinduiska kvinnor och män: en bildanalys av läroböcker I religionskunskap för årskurs 9 ur ett genusperspektiv".

Urvalsgrunder för antagningen

Högskolan får bestämma vilka urvalsgrunder som ska användas för högst en tredjedel av platserna till en utbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare. Här redovisas vilka utbildningar och hur stor andel av platserna som fördelas i enlighet med de av högskolan beslutade urvalsgrunderna. Redovisningen omfattar antagningstillfällena fr.o.m. ht 2008 t.o.m. ht 2009. Vidare redovisas motiven för att använda dessa urvalsgrunder, samt vilka metoder som använts och en uppföljning av prestationer och studieavbrott bland antagna i respektive urvalsgrupp (betyg, högskoleprov samt av högskolan beslutade urvalsgrunder).

Inför höstterminen 2009 och vårterminen 2010 har Högskolan använt alternativt urval som urvalsgrund i fyra olika program; Serie- och bildberättarprogrammet, Creative Computer Graphics, Trädgårdsmästarprogrammet samt Collegeutbildningsprogrammet. I ett fall, Trädgårdsmästarprogrammet, har Högskolan, efter Högskoleverkets medgivande (HF 7:15), gjort en platsfördelning, som avviker från de generella bestämmelserna i högskoleförordningen (HF 7:13).

Av de 30 antagna till programmet *Creative Computer Graphics* var det 12 (10 män och 2 kvinnor) som antogs efter bedömning i ett alternativt urval. Av dessa var nio av de antagna 19–24 år, en 25–29 år och två 30–34 år. De som sökte utbildningen erbjöds möjlighet att öka sina chanser att komma in på utbildningen genom att lämna in arbetsprover. Denna möjlighet utnyttjades av 37 sökande. Genom proverna (fotografier, teckningar, digitala konstverk, 3D-modeller, animationer etc) skulle de sökande uttrycka kreativ fallenhet. Arbetsproverna bedömdes sedan av en kommitté (fem personer med specialistkompetens) och kombinerades med intervjuer.

De 30 platserna på *Serie- och bildberättarprogrammet* tillsattes genom bedömning av särskilda arbetsprover, som dokumenterade förmågan att uttrycka sig i bild, samt genom intervjuer. 64 personer lämnade in arbetsprover. 18 av de antagna var kvinnor och 12 män. Nästan samtliga var i åldern 19–24 år (28 personer), medan två personer återfanns i åldersgruppen 25–29 år.

Av de 33 antagna till *Trädgårdsmästarprogrammet* tillsattes 22 genom bedömning av arbetsprover samt intervjuer. Bedömningen fokuserade på den sökandes

potential att utveckla sin kompetens under utbildningen och utöver detta fästes stor vikt vid det kreativa inslaget i arbetsprovet. Övriga 11 antagna inom programmet antogs utifrån sedvanliga urvalsgrunder.

En klar majoritet (25) av de (32) som prövades i alternativt urval var kvinnor. De alternativt urvalda fördelas på flera åldersgrupper enligt följande; 19–24 år fem antagna, 25–29 år tre antagna, 30–34 år fem antagna, 35–39 år två antagna, 40–45 år tre antagna, 46–49 år tre antagna och 50 år och äldre en antagen.

För studerande på *Collegeutbildningen* gällde den sammanlagda studieprestationen under collegeåret som urvalsgrund för de "garantiplatser" som erbjöds på olika utbildningsprogram vid Högskolan. Det alternativa urvalet begränsades till 1–2 platser på utbildningar med många förstahandssökande per utbildningsplats.

Genomförd analys visar att prestationsgraden är relativt hög och att studieavbrotten är förhållandevis få inom de program där alternativt urval använts som urvalsgrund. (Undersökningsperiod ht 07–vt 09. Sista examenstillfället för ht 09 genomförs v 3 2010 och ingår därför inte i undersökningen.) För *serie- och bildberättarprogrammet*, med enbart urvalsgrunden alternativt urval (AU), var prestationsgraden ca 95 % och tre av studenterna som antogs ht 07 har gjort studieavbrott (ca 11 %). Inga avbrott noteras för ht 08. Inom *trädgårdsmästarprogrammet*, med vårterminsintag, redovisas ett studieavbrott för antagna vt 08 (inga avbrott vt 09), vilket motsvarar ca 3 % av de totalt antagna och 14 % av aktuell urvalsgrupp (BG). Prestationsgraderna inom detta program var för urvals-

gruppen AU ca 80 %, BG ca 81 % och för HP ca 85 %. En student av de som började på programmet *Creative Coputer Graphics* ht 07 har avbrutit sina studier. Det innebär en avbrottsfrekvens på 3 % av de totalt antagna och 25 % av aktuell urvalsgrupp (HP-gruppen). För ht 08 noteras två avbrott, ett i BG-gruppen (8 % av gruppen och 3 % av samtliga inom programmet) och ett i AU-gruppen (14 % av gruppen och 3 % av samtliga inom programmet). Prestationsgraderna inom detta program var för urvalsgruppen AU ca 88 %, BG ca 85 % och för HP ca 84 %.

Av de som erhöll garantiplats utifrån Collegeåret antogs två studenter ht 08 till sjuksköterskeutbildning, en till hälsopedagogiska programmet, en till personal-

och arbetslivs-programmet och en till socionomprogrammet. Den student som påbörjat sina studier på socionomprogrammet avbröt sina studier (20 % av detta alternativa urval). Prestationsgraden för denna grupp uppgick till ca 90 % under aktuell period.

Alternativt urval används endast i mindre omfattning. Därför kan inga säkra slutsatser dras om variationen i prestationer mellan antagna på olika urvalsgrunder. Den genomförda analysen tyder inte på sämre prestationer i urvalsgruppen alternativt urval. Snarare finns en tendens till högre prestationsgrad på samtliga dessa utbildningar jämfört med genomsnittet 78 % prestationsgrad för samtliga utbildningar inom Högskolan.

Studievägledning i lärarutbildningen

Dimensioneringen av lärarutbildningen ska svara mot studenternas val och även mot arbetsmarknadens behov. Åtgärder för att vägleda studenterna i detta val ska redovisas.

En stark styrning och vägledning för lärarstuderande påverkar dimensioneringen av olika inriktningar inom lärarutbildning. Högskolans utvecklade samarbete med regionens kommuner, som finns representerade i nämnd och beredningar, ger en tydlig bild av det rekryteringsbehov som finns lokalt och regionalt. Kommunerna har också genomfört en undersökning av antalet obehöriga lärare i kommunernas skolor och vilket kompetensutvecklingsbehov som det genererar. Högskoleverkets prognoser kompletteras med den lokala kunskapen, vilket möjliggör en mer korrekt dimensionering av olika inriktningar inom lärarutbildningen.

Vid Högskolan finns en studievägledare vars arbetsområde i hög grad är inriktat mot lärarutbildningen. Studievägledaren deltar i lärarutbildningens kanslimöten och har en nära relation till utbildningsledare och andra anställda. Lärarutbildningskansliets personal arbetar också med väglednings- och tillgodoräknande frågor. Vägledningsfrågor och tillgodoräknande har fått ett ökat utrymme eftersom den nuvarande lärarutbildningen ger stora val- och omvalsmöjligheter. Det rådande läget på arbetsmarknaden med stora varsel inom skolvärlden har gett ett ökat behov av studievägledning, då många väljer att fortbilda sig/göra klart oavslutade studier.

Studentcentrum utnyttjas av alla Högskolans studenter, även de inom lärarutbildningen. Där ges information

och vägledning till såväl befintliga som presumtiva studenter.

Lärarutbildningskansliet slutförde under 2009 ett stort projekt vars syfte var att undersöka rörligheten inom lärarprogrammet och avbrotten. Projektet redovisas i rapporten *Uppföljning av studenter antagna 2001 – 2008 vid Högskolan i Gävle. Avbrott utan examen – när, hur och varför?*. I rapporten framkommer att 15 % av antagna studenter har gjort avbrott från studier i lärarprogrammet vid Högskolan i Gävle mellan 2001 – 2008. Det kan jämföras med uppgiften i HSV rapport *Man ska bli lärare*, rapport 2009:7 R, som anger att det i riket är 35 % som avbryter sin lärareutbildning. Det är uppenbart att dagens lärarstudenter är mycket förändringsbenägna och ofta ändrar inriktning och studieort, vilket kräver ytterligare studievägledning. I rapporten tydliggörs också att det är ett stort antal studenter som inte tagit ut examen men som är helt klara med utbildningen. Det är också ett stort antal studenter som bara har några få poäng resterande. Det kommer att krävas studievägledningsinsatser för att hjälpa dessa studenter att slutföra sin utbildning.

Lärarutbildningskansliets personal samarbetar med studievägledarna för att underlätta tillgodoräkningar och valideringar av äldre lärarutbildningar eller utbildningsresultat från andra lärosäten. Lärarutbildnings-

nämnden har vidare fattat beslut om generella regler för tillgodoräknande i syfte att underlätta studenternas val av studieinriktning.

Läraryrket utbildnings hemsida (www.hig.se/Organisation/

Utbildning--och-forskningkansli/Utbildning--och-forskningkansli/Lararutbildningskansli/Lararutbildningen.html) ger all information om läraryrket utbildningen och är lättåtkomlig från Högskolans portalsida.

Uppdragsutbildning

Lärosätena får bedriva uppdragsutbildning enligt bestämmelserna i förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor och vissa andra förordningar. Av årsredovisningen ska framgå totala intäkterna för dessa utbildningar, såväl poänggivande som icke poänggivande utbildning och antalet helårsstudenter i poänggivande utbildning. Utbildning inom ramen för läraryrket särredovisas.

Högskolan har under året givit uppdragsutbildning. Omfattningen av den poänggivande uppdragsutbildningen framgår av tabellen nedan.

Helårsstudenter per utbildningsområde i poänggivande uppdragsutbildning

Utbildningsområde	2007	2008	2009
Humaniora	0	2	0,1
Juridik	0	0	0
Samhällsvetenskap	8	12	4,1
Naturvetenskap	14	17	5,3
Teknik	3	1	0,1
Undervisning	19	33	49,2
Övrigt	0	0	2,7
Vård	17	8	9,4
Medicin	10	2	0,4
Summa	71	75	71

Volymen uppdragsutbildning är förhållandevis stabil men ligger på en låg nivå. Utbildningen inom undervisning har ökat samtidigt som särskilt naturvetenskap och vårdutbildning har minskat. Högskolans policy för uppdragsutbildning är inriktad på poänggivande utbildning. Därför förekommer icke-poänggivande uppdragsutbildning normalt inte.

Utbildningen inom läraryrket gav under vårterminen 2009 två specialpedagogiska kurser. 34 lärare antogs till dessa utbildningar och 28 av dessa avslutade kurserna. Under höstterminen 2009 gavs sex kurser; en i fysiska och intellektuella funktionsnedsättningar, två specialpedagogiska, en om bedömning av språk och kunskapsutveckling i svenska, en om läs- och skrivsvårigheter i förskoleklass och tidigare år samt en i engelska.

De samlade intäkterna av uppdragsverksamhet inom grundutbildning uppgick under 2009 till 8 026 tkr vilket är en högre nivå än 2008 (5264 tkr). Därav var intäkterna av kurser inom läraryrket 1 181 tkr respektive förskolläraryrket 1 338 tkr.

Utbildning på grund och avancerad nivå – intäkter och kostnader

Intäkterna uppgår till 409 Mkr för utbildning på grund- och avancerad nivå. De totala kostnaderna är 377 Mkr. Utbildningen redovisar ett totalt överskott på 32 Mkr.

Högskolan producerar anslagsfinansierad utbildning motsvarande 387 Mkr, varav 3,6 Mkr är ersättning för decemberprestationer från 2008. Grundutbildningsanslagets takbelopp underskrids med 15 Mkr, exklusive decemberprestationer. Anslagsintäkten är 13 Mkr högre jämfört med reviderad budget. På kostnadssidan är främst drift- och personalkostnaderna lägre än reviderad budget. Detta beror på den sparsamhet som finns inom Högskolan, men också på effekter av den nya redovis-

ningsmodellen som Högskolan har implementerat under 2009. Sammantaget ger detta en resultatförbättring inom utbildning på 24 Mkr jämfört med reviderad budget.

Anslagsfinansierad utbildning

Den anslagsfinansierade utbildningen innefattar reguljär grundutbildning på grund- och avancerad nivå. Antalet helårsstudenter uppgår till 5 884 under 2009. Motsvarande uppgift för 2008 var 5 683 helårsstudenter, alltså en ökning med 3,5 %. Högskolan har sedan 2003 haft en trend med minskat antal helårsstudenter per år. Den trenden bröts i år. Kostnaden per helårsstudent uppgår till 61 tkr, vilket är en minskning med 4 %.

GRUNDUTBILDNING

Finansiering (tkr)

	2007		2008		2009	
Anslag	345 886	93%	358 597	94%	387 286	95%
Avgifter/övr.ersättn.	12 564	3%	10 015	3%	12 890	3%
Bidrag	10 460	3%	7 634	2%	8 185	2%
Finansiella intäkter	3 596	1%	5 539	1%	409	0%
Summa	372 506	100%	381 785	100%	409 241	100%

Kostnadsslag (tkr)

	2007		2008		2009	
Personal	263 791	69%	259 616	69%	263 867	70%
Lokaler	64 253	17%	65 278	18%	68 922	18%
Övrig drift	41 006	11%	37 214	10%	34 343	9%
Avskrivningar	11 047	3%	10 834	3%	10 052	3%
Finansiella kostnader	1 331	0%	1 250	0%	199	0%
Summa	381 428	100%	374 192	100%	377 383	100%

Anslagsfinansierad grundutbildning – kostnad per helårsstudent

	2007	2008	2009
Antal helårsstudenter	5 861	5 683	5 884
Kostnad (tkr)	365 163	361 027	360 209
Kostnad per helårsstudent (tkr)	62,3	63,5	61,2

FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Högskolan bedrev 2009 forskning och samarbete med andra lärosäten om utbildning på forskarnivå till en total omfattning av 112 Mkr. Forskningsanslaget har ökat med 7,6 Mkr sedan 2007, medan de externa intäkterna har ökat med 6,9 Mkr. Andelen extern finansiering är 35,5 % 2009, en ökning med knappt 2 procentenheter sedan 2007.

Forskningen inriktas enligt den forskningsstrategi för 2009–2012, som Högskolans styrelse antog i slutet av 2007, mot profilområdena Byggd Miljö och Hälsofrämjande arbetsliv. Under 2009 fortsatte utvecklingen av dessa profilområden.

Inom Byggd miljö ryms mångvetenskaplig forskning bl.a. inom områdena energisystem, ventilations- och strömningsmekanik, materialteknik, kemi och experimentell psykologi.

Inom Hälsofrämjande arbetsliv ryms en omfattande belastningsskadeforskning, men även forskning med inriktning mot vård, idrott och socialt arbete liksom mot funktionshinderade speciella problem. Ca. 65% av det totala statliga anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå användes inom dessa områden inkl. elektronik under 2009.

Omfattande forskning bedrivs även inom elektronik med inriktning mot radiomätteknik, liksom på andra områden av betydelse för utbildningen, eller där Högskolans forskare har kompetens.

Högskolan ser den ämnesdidaktiska forskningen och forskning inom utbildningsvetenskap som ett område som ska utvecklas till en tredje profil. Uppgifter om utvecklingen på detta område lämnas nedan.

Den organisationsförändring som planerats och beslutats under 2009 syftar inom forskningen bl.a. till att skapa tydligare identiteter åt forskningsprofilerna samt finna vägar att inom dessa forskningsområden kunna kraftfullt samallokera medel för forskning, utbildning på forskarnivå samt samverka med omgivande samhälle.

I det kärva läge på finansmarknaden som rådde under 2009 förlorade HiG en stark, långsiktig extern finansiär av forskningen inom området Byggd miljö i Sparbanksstiftelsen Nya. Därför var det extra värdefullt att en stark aktör inom det andra av Högskolans profilområden, Centrum för belastningsskadeforskning (CBF) erhöll ett tioårigt anslag från FAS om sammanlagt 50 Mkr för etablering av nationellt forskningscentrum om belastningsskador.

Externa medel i övrigt har beviljats i en total omfattning om ca. 35.4 Mkr. (beräknat på upparbetade kostnader). Några av de största externa bidragen har beviljats forskning inom området inomhusmiljö (8.2 Mkr), radiomätteknik (6.5 Mkr), projekt vid N-institutionen (sammanlagt 3.2 Mkr) samt projekt vid E-institutionen, vid avdelningen för Industriell ekonomi samt avdelningarna för energi- och maskinteknik respektive byggnadskvalitet (vardera ca. 2 Mkr.)

Anslag till forskning inom HS-området har beviljats av bl.a. Riksbankens jubileumsfond och Vetenskapsrådet samt en privaträttslig stiftelse.

Under budgetåret har ansökan till KK-Stiftelsen om medel för etablering av s.k. KK-miljö processats men inte slutförts. Med Gävle Energi AB (GEAB) har letter-of-intent utväxlats angående framtida (treårigt fr.o.m. 2010) avtal om samarbete på forsknings- och utbildningsnivå kring energifrågor, bl.a. energieffektivisering, hantering av överskottsenergi samt utveckling av elbils-konceptet.

Medel för forskning och utbildning på forskarnivå fördelas efter ansökan av de två områdesnämnderna, avseende Humaniora-Samhällsvetenskap inkl Vårdforskning respektive Naturvetenskap och Teknik till forskargrupper under ledning av forskningsledare. Dessa ansvarar för såväl rekryterings- och meriteringsfrågor som anställning av doktorander och deras finansiering. Samtliga doktorander och forskarstuderande – drygt 75 individer – är antagna och inskrivna vid (huvudsakligen svenska) lärosäten med forskarutbildningsrättighet. HiG deltar i forskarskolor vid KTH, UmU, UU, LiU, MiUn m.fl. lärosäten. Doktorander i forskarskolor finansieras i regel gemensamt av mottagande lärosäte och HiG.

Antalet disputationer de tre senaste åren inom humaniora, vård och samhällsvetenskap respektive inom naturvetenskap och teknik framgår av tabellen nedan.

	2007		2008		2009	
	NT	HVS	NT	HVS	NT	HVS
Män	4	-	4	2	3	2
Kvinnor	2	2	1	3	1	7
Summa	6	2	5	5	4	9
Totalt	8		10		13	

Forskningsverksamheten redovisas i form av publiceringar efter peer review (registrerade i DiVA, tidigare OPUS/DiVA) och i form av avlagda forskarexamina.

Årlig kvalitetsuppföljning sker i kollegial form i samband med ansökningar om medel till forskning och utbildning på forskarnivå.

Högskolan anordnar lärarutbildning och redovisar här vilka åtgärder som vidtagits för att stärka utbildningsvetenskaplig forskning och utbildning på forskarnivå med sådan inriktning och resultaten av detta.

Högskolans ledning har i tilltagande omfattning fördelat medel till den lärarutbildningsanknutna, ämnesdidaktiska och utbildningsvetenskapliga forskningen. Det internt beslutade anslaget till denna forskning har därigenom ökat med 30 % sedan 2007.

Medelstillelning (tkr)		
2007	2008	2009
5 850	6 852	7 600

Medlen har disponerats i enlighet med Lärarutbildningsnämndens forskningsstrategi, som prioriterat tematiska forskningsprojekt i samarbete med regionens kommuner.

Grupper och områden, som fått medel under perioden är:

- Genusperspektiv i skola och högre utbildning
- Pedagogiskt ledarskap, konstnärlig och personlig utveckling
- Utomhuspedagogik med fokus på naturvetenskap, rörelse och friluftsliv
- Multiliteracies Research Group
- Learning Studies i matematik
- Early Childhood Education
- Läs- och skrivutveckling
- Inductionprojekt

Berörda kommuner bidrar i temagrupperna dels genom att ge kommunanställda lärare tid i tjänst för att delta i forskningsgrupperna, dels genom finansiering av magistertjänster för aktiva lärare.

Lärarutbildningsnämnden finansierar nio doktorander som är antagna vid olika lärosäten i landet. Under de tre sista åren har fem doktorander disputerat och två har avlagt licentiatexamen.

Högskolan i Gävle deltar i två forskarskolor: "Forskarskolan Utbildningsvetenskap med inriktning mot Didaktik" tillsammans med Örebro Universitet och forskarskolan "Ämnesspråk i matematik och naturvetenskapliga praktiker" tillsammans med universiteten i Uppsala, Göteborg, Umeå och Stockholm.

Högskolan driver också tillsammans med andra lärosäten forskarskolor inom läraryftet: "Teknik" med KTH och Stockholms Universitet, "Geografi" tillsammans med Uppsala Universitet och Högskolan Dalarna, "Läs- och skrivutveckling" tillsammans med Stockholms Universitet och "Naturvetenskap" tillsammans med Font-D Linköpings Universitet.

Lärarutbildningsnämnden har medfinansierat fyra VR-projekt under perioden och projekt med externa medel från Gävle kommun, Jämrum, Doris, Centrum för Genusvetenskap UU och Nordplus.

Lärarutbildningsnämndens målsättning är att öka forskningsaktiviteten i flera ämnesområden och som ett led i den ambitionen har medel avsatts för tre gästprofessorstjänster, en i området som rör fritidshem, och två ämnesdidaktiska professurer (svenska och naturvetenskap).

Lärarutbildningsnämnden har också varit drivande i arbetet att lämna in en ansökan om masterrättigheter i ämnesområdet Utbildningsvetenskap.

Forskning – intäkter och kostnader

Forskningsintäkterna ökar med 3 Mkr till 112 Mkr jämfört med 2008. De externa intäkterna och finansiellt netto ökar med 2 Mkr och anslagen 1 Mkr. I posten bidrag ingår, enligt tilldelning i regleringsbrev, intäkter för forskning (2 353 tkr). Under budgetåret uppgår kostnaderna till 111 Mkr, vilket är en ökning med 6,5

Mkr. Den ökningen beror huvudsakligen på att forskningsprojekten nu fullt ut får bära sina egna kostnader till följd av införandet av den nya redovisningsmodellen för full kostnadstäckning.

Forskningen redovisar sammantaget ett överskott på 1 Mkr.

FORSKNING

Finansiering (tkr)

	2007		2008		2009	
Anslag	68 880	69%	72 792	67%	74 141	66%
Avgifter/andra ersättningar	4 509	4%	6 884	6%	5 259	5%
Bidrag	25 819	26%	27 593	26%	32 303	29%
Finansiella intäkter	1 068	1%	1 476	1%	370	0%
Summa	100 276	100%	108 745	100%	112 073	100%

Kostnadsslag (tkr)

	2007		2008		2009	
Personal	61 101	63%	66 254	63%	66 430	60%
Lokaler	8 162	8%	9 262	9%	7 281	6%
Övrig drift	27 382	28%	28 027	27%	36 640	33%
Avskrivningar	721	1%	864	1%	635	1%
Finansiella kostnader	84	0%	99	0%	17	0%
Summa	97 450	100%	104 506	100%	111 003	100%

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Högskolan ska enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag redovisa vilka åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra högskolans uppgifter samt en bedömning av hur åtgärderna bidragit till detta. Här redovisas också vissa jämställdhetsaspekter angivna under rubriken jämställdhet.

Här redovisas även uppgifter om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under verksamhetsåret (F 2000:605 7 kap. 3 §).

Återrapportering av kompetensförsörjning

Utvecklingen av antalet personår (antal månadsanställda omräknat till heltidsanställning) visar en minskning med nio heltidsanställda under 2009.

	2006	2007	2008	2009	
Kvinnor	333	328	317	315	50,7 %
Män	314	310	313	306	49,3 %
Totalt	647	638	630	621	

Högskolan har en jämn könsfördelning, 51 % kvinnor och 49 % män, dock med påtagliga variationer mellan olika yrkeskategorier. Traditionellt har Högskolan fler kvinnor bland administrativ personal och fler män

bland undervisande personal. Högskolan arbetar med att förändra fördelningen mellan kvinnor och män och har som yttersta målsättning att erhålla så jämn könsfördelning som möjligt inom samtliga grupper (40/60). 2009 är bland lärarpersonal fördelningen 44 % kvinnor och 56 % män. Vid varje nyrekrytering där obalans råder anges det i annonsen att vi gärna ser sökande från det underrepresenterade könet. Vid nyrekrytering måste faktorer som förtjänst och skicklighet vägas före andra faktorer.

Ett arbete pågår för att säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen av nyckelfunktioner inom vissa profilområden. Syftet är att därigenom säkra kompetensen till Högskolans verksamhetsområden kommande år.

Personalkategori	2008			2009		
	Antal	Därav kvinnor	Därav män	Antal ¹⁾	Därav kvinnor	Därav män
Prof/adj prof/gästprof	40	4	36	39	4	35
Lektorer	162	63	99	159	65	94
Adjunkter	222	124	98	216	113	103
Forskarass.	0	0	0	0	0	0
Forskare	6	1	5	8	1	7
Inst.tekn/ass	10	8	2	11	9	2
Bibliotekspersonal	15	13	2	14	12	2
Doktorand/Amanuens	26	8	18	45	25	20
Forskn/lab-ing/forskn.ass	16	3	13	16	4	12
Adm/tekn/övriga	200	133	67	192	125	67
Totalt	697	357	340	700	358	342

1) Antal månadsanställda 2009-12-31

Lärare

Professorer

Antalet professorer, adjungerade professorer och gästprofessorer var 39. Under 2009 befordrades fyra universitetslektorer till professorer (3 män och en kvinna). Under 2008 befordrades två universitetslektorer till professorer (män). Under 2007 har två universitetslektorer befordrats till professorer (två män). Högskolan har som mål att till 2016 ska andelen kvinnliga professorer öka till lägst 40%. Vid årets slut var fyra av 39 professorer kvinnor.

Under 2009 rekryterades en professor (man). 2008 rekryterades ingen professor, sju adjungerade professorer/gästprofessorer (tre kvinnor och fyra män). 2007 rekryterades tre adjungerade professorer vilka samtliga var män.

Lektorer, adjunkter och forskarassistenter

Antalet lektorer, adjunkter och forskarassistenter var 375. Andelen lektorer i förhållande till andelen adjunkter var 43 %. Högskolan har som mål att till 2016 ska andelen lektorer i förhållande till antalet adjunkter och lektorer uppgå till 50 %.

Under 2009 har fem adjunkter befordrats till lektorer (samtliga kvinnor). 2008 har nio adjunkter befordrats till lektorer (sex kvinnor och tre män). 2007 befordrades fem adjunkter till lektorer (två kvinnor och tre män).

Högskolan hade inga forskarassistenter anställda 2009-12-31. Under 2007 var fyra forskarassistenter anställda vid Högskolan. Inga forskarassistenter rekryterades 2007. Högskolan har som mål att till 2016 ska antalet forskarassistenter öka till minst tio.

Högskolan i Gävle har inte anställt biträdande lektorer. Målsättningen till 2016 är att Högskolan ska pröva möjligheten till anställning som biträdande lektor med hänsyn till den takt som antalet doktorander ökar.

Antalet lärare var 414 vilket är 60 % av personalstyrkan. Av lärarna var 48 % disputerade.

Prefekter samt nämndordförande

Högskolan hade under 2009 sex institutioner som leddes av var sin institutionsstyrelse och prefekt. Vid institutionerna för teknik-byggd miljö, vårdvetenskap och sociologi samt humaniora och samhällsvetenskap var prefekterna män. Vid institutionen för natur- och datavetenskap, ekonomi och pedagogik/didaktik/psykologi var prefekterna en kvinna. Föreståndare vid Centrum för belastningsskadeforskning var en man.

Högskolan hade två kvinnor och en man som ordförande i nämnderna för utbildning och forskning med inriktning mot humaniora och samhällsvetenskap respektive naturvetenskap och teknik samt lärarutbildningsnämnden.

Under 2009 har ett ledarutvecklingsprojekt för kvinnor pågått med syfte att öka andelen kvinnor på ledande befattningar.

Hälsa

Högskolan i Gävle arbetade under 2009 aktivt med att reducera sjukfrånvaron hos sina anställda. Det finns ett nära samarbete med företagshälsovården, dels i det förebyggande arbetet (hälsoprofil, psykosociala kartläggningar, ergonomisk rådgivning) dels i rehabiliteringsarbetet. Ett tidigare projektet ”Tidig Rehab” utvecklade en modell där företagshälsovården tillsammans med berörd chef tidigt under sjukskrivningsperioden aktivt stöder den sjukskrivne att snarast återgå i arbete. Detta arbetssätt har fortsatt efter projektets avslutande.

Till det förebyggande arbetet hör även olika friskvårdsaktiviteter. Friskvårdsgruppen, med representanter för de olika institutionerna/avdelningarna, arbetar aktivt för att stimulera medarbetarna att öka sin vardagsmotion.

Inom ramen för det lokala samverkansavtalet arbetade vi tillsammans med de fackliga parterna och studentkåren för att förbättra arbetsmiljön.

Rekryterade lärarkategorier

	2007			2008			2009		
	Ant	kv	män	Ant	kv	män	Ant	kv	män
Professor	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Adj prof/gäst prof	3	-	3	7	3	4	-	-	-
Lektorer	5	1	4	4	2	2	2	2	-
Lekt tidsbegr	13	8	5	31	13	18	31	15	16
Adjunkter	15	10	5	10	4	6	14	8	6
Adjunkt tidsbegr	28	20	8	41	27	14	22	14	8

Den totala sjukfrånvaron var 2,4% av tillgänglig arbetstid under 2009, i jämförelse med 2,5% under 2008, 2,7% under 2007.

Sjukfrånvaro uppdelad efter kön

(antal sjukfrånvarotimmar i procent av tillgänglig arbetstid)

	Män	Kvinnor	Totalt
2007	2,2	3,2	2,7
2008	2,3	2,6	2,5
2009	2,6	2,2	2,4

Sjukfrånvaron var högre bland män än bland kvinnor. Sjukfrånvaron har minskat bland kvinnor jämfört med 2008.

Sjukfrånvaro uppdelad efter ålder

(antal sjukfrånvarotimmar i procent av tillgänglig arbetstid)

Åldersgr.	2007	2008	2009
–29	4,3	5,0	2,0
30–49	1,2	1,2	1,9
50–	4,3	3,6	3,2
Samtliga	2,7	2,5	2,4

Sjukfrånvaro under sammanhängande tid av 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro

2007	73,4 %
2008	64,1 %
2009	53,1 %

Den ”långa sjukfrånvaron” har minskat från 2008.

Övrigt

Ansvar för jämställdhetsarbetet för de anställda vilar på berörd chef. Rektor och ledningsgruppen har en central roll. Personalavdelningen har en samordnande funktion för alla frågor som rör jämställdhet/likabehandling bland de anställda. Strategigruppen för lika villkor har en viktig roll för att driva och utveckla frågor rörande lika villkor.

I samråd med de fackliga organisationerna görs årligen lönekartläggning med könsuppdelad statistik som grund. I samband med löneförhandlingarna har arbetet för att upptäcka och åtgärda osakliga löneskillnader prioriterats.

Under 2009 har ett ledarutvecklingsprojekt för kvinnor pågått med syfte att öka andelen kvinnor på ledande befattningar. Likaså har en ledarskapsutbildning utarbetats för genomförande 2010.

SAMARBETEN MED UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR

Av årsredovisningen för 2009 ska framgå av lärosätets ledning under 2009 beslutade samarbeten med andra såväl statliga universitet och högskolor som enskilda utbildningsanordnare i syfte att uppnå ökad profilering och arbetsfördelning. Vidare ska framgå omfattningen av samarbetena och konsekvenserna för såväl studenter som lärare och övriga anställda.

Högskolans ledning har inte under 2009 beslutat om sådana samarbeten med andra lärosäten eller utbildningsanordnare som avses ovan.

Högskolan har sedan tidigare följande samarbeten beslutade av högskoleledningen.

Högskolan har ett avtalat samarbete med Tekniska högskolan i Stockholm avseende forskarskolan Byggd Miljö i Gävle sedan 1999. Samarbetet omfattar f.n. fem ämnen/professorer; byggnadsmaterialteknik, installationsteknik (strömmingsmekanik med inriktning på ventilation), miljöpsykologi, industriell arbetsvetenskap (innovationsprocessen) och geoinformatik. Samarbetet med Tekniska högskolan omfattar även forskarutbildning i elektronik.

Ett femårigt avtal tecknades 2008 med Uppsala universitet avseende samverkan inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Ett särskilt samverkansorgan inrättas på ledningsnivå för att främja samarbetet. Samarbetet förväntas innebära ytterligare samarbete på avancerad nivå liksom utvecklat samarbete på grundnivå. Vidare utvecklas formerna för samverkan i forskarutbildning. Avtalet innebär att lärare vid Högskolan kan utses till huvudhandledare. Högskolan har sedan 2003 med Uppsala universitet gemensam professor i datorgrafik. Tjänstefördelningen är 80 % vid HiG och 20 % vid UU. Avtalet innebär goda möjligheter till samverkan i forskarutbildning och i

forskningsprojekt. Avtalet innebär också god forskningsanknytning av utbildningen på grundnivå.

Ett avtal träffades 2007 med Mittuniversitetet om samarbete inom forskning och forskarutbildning i företagsekonomi, den s.k. Mittalliansen. Samarbetet har lett till inrättande av ett vetenskapligt kollegium i ämnet och forskarutbildningen omfattar inledningsvis två forskarstuderande från Högskolan.

Samarbetsavtal med högskolan i Dalarna om utveckling av samarbete inom utbildning, forskning, forskarutbildning och övrig verksamhet träffades 2003.

Ett ramavtal ingicks 2005 om samarbeten med universiteten i Karlstad och Örebro samt högskolorna i Dalarna och Mälardalen (Penta Plus) i syfte att främja utveckling inom utbildning, forskning, forskarutbildning och övrig verksamhet.

Högskolan samarbetar om distansutbildning med Blekinge tekniska högskola, Mittuniversitetet och Utbildningsradion.

Därutöver sker samarbeten till följd av överenskommelser på annan nivå än högskoleledningens. Det gäller t.ex. samarbete med Linköpings universitet inom energisystem och produktionsteknik. Vid Högskolans forskningsenhet i Umeå, Centrum för belastningsskadeforskning, sker ett samarbete inom forskning/forskarutbildning med medicinsk fakultet vid Umeå universitet, som f.n. omfattar åtta forskarstuderande.

SAMVERKAN MED OMGIVANDE SAMHÄLLE

Högskolans samverkan med omgivande samhälle är omfattande och sker i första hand via lärare och studenter. För att stimulera detta kontaktutbyte har Högskolan utvecklat formerna för samverkan, både inom utbildning och forskning. Under 2009 har ett projekt, delvis finansierat av Region Gävleborg och kommuner i regionen i syfte att förstärka samverkan (FÖRST), slutförts. Ett viktigt syfte med projektet har varit att säkra samverkansdimensionen i verksamhetsplanering och genomförande vid Högskolans institutioner. Det har skett genom lokala samverkansansvariga och samverkansteam på institutionerna.

Samverkan är en viktig kvalitet i all verksamhet i Högskolan. Merparten av Högskolans utbildningar är s.k. professionsutbildningar, främst för lärare, sjuksköterskor, socionomer, ingenjörer och ekonomer. Inom sådana utbildningar är samverkan en naturlig del som kommer till uttryck i verksamhetsförlagd utbildning, praktik och examensarbeten. Under 2009 har en ny utbildningsform, s.k. coop-utbildning genomförts. Denna utbildning innebär att studenterna under sin studietid också får en anställning för att få kunskap och erfarenhet av praktiska tillämpningar av utbildningen i Högskolan. Denna form innebär en förlängning av studietiden, som svarar mot anställningstiden. Sedan tidigare finns andra former av arbetslivsintegrerad utbildning, framför allt näringslivsanknuten utbildning (NU-utbildningar) och projektbaserad utbildning.

Inom forskningen utvecklas samverkan logiskt i mer tillämpade ämnen. Ett stort sådant område är energisystem, men även andra områden inom profilen Byggd Miljö. Som framgått under forskningsavsnittet ovan gäller det inom lärarutbildningsanknuten genom temaforskning med skolhuvudmännen. PUX, Pedagogisk utveckling Gävleborg, är Högskolans samverkansorganisation för utveckling på skolområdet.

Under året har ett projekt, Humanparken, bedrivits för att utveckla formerna för samverkan med näringsliv och samhälle på vård- och omsorgsområdena. På andra områden har inom Högskolan skapats särskilda former för samverkan genom enheter t.ex. för belastningsskadeforskning, för elektronik med inriktning på radiomätteknik och inom området geografiska informationssystem. Under 2009 har verksamheten vid ett nytt centrum för logistik och industriell utveckling, CLIP, startat.

Under hösten 2009 påbörjades byggnationen av nya laboratorielokaler för Högskolans forskningsverksamhet inom Byggd miljö, belastningsskador och psykologi.

Det nya laboratoriet är beläget mellan campus och teknikparksområdet. Denna forskning har till större delen hittills varit förlagd till Brynäs i Gävle respektive i Umeå. Genom lokaliseringen till campus ökar möjligheterna att utnyttja laboratoriet i utbildningen. Avsikten är också att laboratoriet ska ge ytterligare förutsättningar för uppdragsverksamhet och annan samverkan med näringsliv och offentlig förvaltning.

Högskolan samarbetar vidare med Teknikparken i Gävle, Sandbacka Park i Sandviken och andra utvecklingsorienterade verksamheter i regionen på skilda områden och genom samarbete med sammanslutningen för dessa verksamheter – X-park. Högskolan samarbetar vidare med den regionala inkubatorfunktionen – Movexum. Bland samarbetsorganisationerna finns även Fiber optic Valley i Hudiksvall och Tripple Steelix i Bergslagsområdet.

Kontaktorget har till uppgift att stödja lärarnas och studenternas kontakter med omvärlden, bl. a. genom att förmedla examensarbeten, genomföra seminarier och möten. Kontaktrådet inrättades år 2000 för att stärka Högskolans kontakter med omgivande samhälle. I rådet, som är inrättat under högskolestyrelsen, ingår företrädare för kommuner och landsting, närings- och kulturliv och offentliga förvaltningar. Rådet följer utvecklingen av samverkan, lämnar synpunkter på Högskolans verksamhet och planer samt kan ta initiativ till projekt och aktiviteter. Sedan år 2000 delar Kontaktrådet ut en utmärkelse i form av ett stipendium på 50 000 kronor för lärare som gjort goda och nyskapande samverkansinsatser.

Under 2009 har en mötesplats för företag, kommuner m.fl. arbetsgivare och studenter iordningställt på campus. Här kan arbetsgivare informera om och visa upp sin verksamhet och rekrytera studenter. Mötesplatsen kan också användas för annan information inom ramen för Högskolans samverkan med omgivande samhälle.

Högskolan är aktivt engagerad i regionens utvecklingsarbete genom samarbete med bl.a. Region Gävleborg och Länsstyrelsen. Betydelsen av denna samverkan, satsningar på högre utbildning och forskning har accentuerats under 2009 till följd av konjunkturnedgången och de många neddragningarna på arbetsmarknaden i regionen. I slutet av 2009 varslade Ericsson om nedläggning av sin anläggning i Gävle, som omfattar cirka 1000 anställda. I detta sammanhang erbjuder Högskolan olika utbildningar, som behörighetsgivande utbildning eller behovsanpassad fortbildning.

STUDENTINFLYTANDE

Högskolan ska i sin årsredovisning beskriva vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla studentinflytande och hur detta inflytande fördelats och utvecklats ur ett jämställdhetsperspektiv (HF 1kap. 7b §)

Återrapportering av studentinflytande

Studenterna har rätt att utöva inflytande över utbildningen vid Högskolan. Högskolans studenter är därför representerade i beslutande och beredande organ. Det är ett värdefullt inslag och en kvalitetsfaktor i det samlade arbete som utförs vid Högskolan.

Högskolan söker på olika sätt främja studentinflytandet. Uppföljningar av studentinflytandet har visat att institutionerna söker engagera studenterna till ett aktivt deltagande i beredande och beslutande organ, t.ex. genom regelbundna kontakter med studentgrupperna och med studentföreningarna och genom information om möjligheter till påverkan.

Under året var i genomsnitt 77,8 % av studenternas platser i beredande och beslutande organ besatta. Detta kan jämföras med 79,5 % under 2008. Tendensen är något nedåtgående. I genomsnitt innehades 47 % av platserna av kvinnor och 53 % av män. Föregående år låg andelen kvinnor på 45 % och andelen män på 55 %. Könsfördelningen är således jämnare 2009 än 2008. Andelen besatta platser har planat ut kring strax under 80 %. Vakanserna uppvisar inget entydigt mönster utan är fördelade på enstaka platser i institutionsstyrelser, och utbildningsråd.

Högskolan och studentkåren eftersträvar att alla möjligheter till inflytande i beredande och beslutande organ ska utnyttjas. Högscoleledningens samarbete med studenterna bygger mycket på dialog och samverkan med studentkårens ledning. Studentkårens ordförande bevakar utbildningsområdet särskilt och har också fortlöpande kontakter med utbildningsansvariga i de sex studentföreningarna; för ekonomer, teknologer, pedagoger, hälsopedagoger, vårdstudenter och studenter inom kulturområdet, som finns vid Högskolan.

Även de som bedriver forskarstudier har möjligheter till inflytande i beredande och beslutande organ. Eftersom de forskarstuderande är inskrivna vid andra lärosäten har Studentkåren upplåtit platser i forsknings- och utbildningsnämnderna till en forskarstuderande vid varje nämnd. Kåren har också engagerat sig i tillkomsten av en doktorandförening vid Högskolan.

Högskolan uppfattar samarbetet med Gefle Studentkår som gott. Studentkåren ger sedan flera år eget omdöme om verksamheten i anslutning till årsredovisningen. Kårens omdöme presenteras för högscolestyrelsen i anslutning till beslut om årsredovisningen.

RESULTATRÄKNING (tkr)

	Not	2009-01-01-- 2009-12-31	2008-01-01-- 2008-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	461 427	431 389
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	18 149	16 899
Intäkter av bidrag	3	40 488	35 227
Finansiella intäkter	4	1 250	7 015
Summa intäkter		521 314	490 530
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-330 298	-325 870
Kostnader för lokaler		-76 203	-74 540
Övriga driftkostnader		-70 983	-65 241
Finansiella kostnader	4	-215	-1 349
Avskrivningar		-10 687	-11 698
Summa kostnader		-488 386	-478 698
Verksamhetsutfall		32 928	11 832
Transfereringar			
Erhållna medel från myndigheter för finansiering av bidrag		2 398	8 126
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		115	2 446
Lämnade bidrag		-2 513	-10 572
Saldo			0
Årets kapitalförändring	6	32 928	11 832

BALANSRÄKNING (tkr)

	Not	2009-12-31	2008-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Licenser, rättigheter m.m.	7	153	230
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	802	1 372
Maskiner, inventarier m.m.	9	21 748	25 459
Konst, ej avskrivningsbar inventarie	10	108	108
Fordringar			
Kundfordringar		3 409	3 930
Fordringar hos andra myndigheter		9 365	7 221
Övriga fordringar		95	12
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	11	16 403	17 111
Upplupna bidragsintäkter		10 464	12 782
Övriga upplupna intäkter		88	408
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	12	-50 370	-74 345
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	13	197 232	188 456
Summa Tillgångar		209 497	182 744
Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Statskapital utan avkastningskrav	14	108	108
Balanserad kapitalförändring	14	43 774	31 942
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		32 928	11 832
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	15	4 042	4 754
Skulder m m			
Lån i Riksgäldskontoret	16	21 806	25 359
Skulder till andra myndigheter		11 708	11 379
Leverantörsskulder		11 648	9 756
Övriga skulder		6 642	6 250
Förskott från uppdragsgivare och kunder	17	6 487	6 951
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	18	27 466	29 391
Oförbrukade bidrag		35 098	37 894
Förutbetalda intäkter		7 790	7 128
Summa kapital och skulder		209 497	182 744

ANSLAGSREDOVISNING (tkr)**Redovisning mot anslag**

Anslag (Ramanslag)	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
16 02 043 Högskolan i Gävle: Grundutbildning 001 Takbelopp	74 345	398 258	-34 947	437 656	-387 268	50 370
16 02 057 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete 006 Högskolan i Gävle		74 141		74 141	-74 141	0
Summa	74 345	472 399	-34 947	511 797	-461 427	50 370

Finansiella villkor**Grundutbildning**

Högskolans anslag utgörs av ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beräknade utifrån redovisningen i LADOK. Mellanskillnaden mellan avräknade överföringar till räntekontot och den slutliga anslagsbelastningen redovisas som ett anslagssparande. Tillåtet anslagssparande är högst tio procent av takbeloppet. Räkenskapsåret 2009 uppgår takbeloppet för Högskolans i Gävle till 398 258 tkr.

Högskolans anslagssparande 2009 uppgår till tio procent av takbeloppet (39 826 tkr).

10 544 tkr samt ränta har återbetalats till Riksgäldskontoret.

Forskning

Högskolan i Gävle disponerar 2009 ett ramanslag för forskning uppgående till 74 141 tkr.

Redovisning mot inkomsttitel

Högskolan i Gävle har under perioden inte redovisat mot inkomsttitel.

TILLÄMPADE REDOVISNINGSS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Högskolans i Gävle redovisning följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i Ekonomistyrningsverkets allmänna råd till 6 § i förordning (2000:606) om myndigheters bokföring respektive i 2 kap 7 § i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Fordringar

Fordringar har tagits upp med det belopp varmed de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärde. Avskrivning sker från den månad tillgången anskaffades.

Som immateriella anläggningstillgångar redovisas licenser till ett värde överstigande 50 tkr och en livslängd på högst fem år.

Som materiella anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier m m med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en ekonomisk livslängd på minst tre år eller längre.

Även objekt som utgör en fungerande enhet och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 tkr klassificeras som en anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Tillämpade avskrivningstider

Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Förbättringsutgift på annans fastighet	10 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10 år
Möbler och inredning	10 år
Laboratorieutrustning	7 år
Datorer och kringutrustning	3 år
Kopiatorer, övrig kontorsutrustning	4 år
Viss teknisk utrustning	5 år

Övriga tillgångar och skulder

Övriga tillgångar och skulder redovisas till nominellt belopp.

Brytdag

Löpande redovisning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till 2010-01-11.

UPPGIFTER OM STYRELSEN
enligt 7 Kap. 2§ förordningen (2000:605)
om årsredovisning och budgetunderlag FÅB

Styrelsen	Tkr	Uppdrag i andra styrelse är HiG under 2009
Lars Eric Ericsson	50	Ordförande i Lantmäteriets Marknads- och konkurrensråd
Maj-Britt Johansson	918	Ledamot i Insynsrådet i Länsstyrelsen Ledamot i styrelsen för forskningsstiftelsen Gästrikeregionens miljö Ledamot i KSLA (Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien)
Margaretha Fahlgren	22	Ledamot i Styrelsen för Nationellt Centrum för Kvinnofrid
Hans Backman	22	Ledamot i Arbetsmiljöverkets insynsråd
Ann-Margret Knapp	22	-
Anders Franck	22	-
Gunilla Kindstrand	22	Ledamot i Gunilla Kindstrand Kultur & Struktur AB Ledamot i Nämnden för hemslöjdsfrågor.
Stig Jönsson	22	Ordförande i Swedesurvey AB Ledamot i Lantmäteriverket Ledamot i Insynsrådet i Länsstyrelsen Ledamot i regeringens e-delegation
Lena Munkhammar	756	Handelsbanken Fonder AB Fiber Optic Valley AB
Rickard Petrés	32	-
Marie Nikander	-	-
Maria Nygren	4	-
Anna Efverström	388	-
Magnus Isaksson	504	-
Alan Shima	348	-

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN (tkr)

Not 1	Intäkter av anslag	2009	2008
	Grundutbildning		
	16 02 043 001 Grundutbildning	387 286	358 597
	16 02 057 006 Forskning	74 141	72 792
	Avräknat anslag	461 427	431 389
Not 2	Avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen	2009	2008
	Icke-statliga	1 057	1 321
	Statliga	483	1 007
	Summa avgifter	1 540	2 328
Not 3	Intäkter av bidrag		
	I resultatposten ingår, enligt tilldelning i regleringsbrev, intäkter för forskning (2 353 tkr) (anslag 16 02 056 ap 10).		
Not 4	Finansiella intäkter och kostnader	2009	2008
	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	1 155	6 984
	Övriga finansiella intäkter	95	31
	Finansiella kostnader		
	Räntekostnader räntekonto	0	109
	Räntekostnader avseende lån hos Riksgäldskontoret	169	1 200
	Övriga finansiella kostnader	46	40
Not 5	Kostnader för personal	2009	2008
	Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter m.m.	217 379	209 741
Not 6	Årets kapitalförändring	2009	2008
	Grundutbildning	30 705	3 331
	Avgiftsfinansierad verksamhet	493	-38
	Ränteintäkter netto	660	4 300
	Forskning	760	2 864
	Avgiftsfinansierad verksamhet	-15	0
	Ränteintäkter netto	325	1 375
	Årets kapitalförändring	32 928	11 832

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN (tkr)

Not 7	Immateriella anläggningstillgångar	2009	2008
	IB anskaffningsvärde	383	383
	Årets anskaffning	0	0
	Anskaffningsvärde UB	383	383
	IB ackumulerade avskrivningar	-153	-77
	Årets avskrivningar	-77	-76
	Bokfört värde	153	230
Not 8	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2009	2008
	IB anskaffningsvärde	9 702	9 452
	Årets anskaffning	0	265
	Nedskrivning	0	-15
	Anskaffningsvärde UB	9 702	9 702
	IB ackumulerade avskrivningar	-8 330	-7 650
	Årets avskrivningar	-570	-684
	Nedskrivning	0	4
	Bokfört värde	802	1 372
Not 9	Maskiner, inventarier och övriga anläggningar	2009	2008
	IB anskaffningsvärde	144 362	140 352
	Årets anskaffning	6 945	7 802
	Avgår anskaffningsvärde	-11 618	-3 772
	Nedskrivning	-1 312	-21
	Anskaffningsvärde UB	138 377	144 361
	IB ackumulerade avskrivningar	-118 902	-111 748
	Avgår avskrivningar	11 618	3 772
	Årets avskrivningar	-10 040	-10 937
	Nedskrivningar	695	11
	Bokfört värde	21 748	25 459
Not 10	Konst och andra ej avskrivningsbara inventarier	2009	2008
	Bokfört värde	108	108
Not 11	Periodavgränsningsposter	2009	2008
	Förutbetalda kostnader	16 403	17 111
	Summa förutbetalda kostnader	16 403	17 111
	Upplupna bidragsintäkter		
	Upplupna bidragsintäkter statliga	3 484	4 818
	Upplupna bidragsintäkter icke statliga	6 980	7 964
	Summa upplupna bidragintäkter	10 464	12 782
	Övriga upplupna intäkter		
	Övriga upplupna intäkter statliga	37	81
	Övriga upplupna intäkter icke statliga	51	327
	Summa övriga upplupna intäkter	88	408
	Summa periodavgränsningsposter	26 955	30 301

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN (tkr)

Not 12	Avräkning statsverket	2009	2008
	<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
	Ingående balans	-74 345	-58 088
	Redovisat mot anslag	461 427	431 389
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-472 399	-466 771
	Återbetalning av anslagsmedel	34 947	19 125
	Saldo	-50 370	-74 345
Not 13	Behållning i Riksgäldskontoret	2009	2008
	Behållning räntekonto	197 232	188 456
	Beviljad räntekontokredit	46 809	46 160
	Utnyttjad kredit	0	0
Not 14	Myndighetskapital	2009	2008
	Statskapital utan avkastningskrav	108	108
	Balanserad kapitalförändring		
	Grundutbildningsanslaget	26 902	19 291
	Forskningsanslaget	16 980	12 735
	Överskott avgiftsfinansierad verksamhet	2 662	2 660
	Underskott bidragsfinansierad verksamhet	-2 770	-2 744
	Balanserad kapitalförändring	43 774	31 942
Not 15	Avsättningar	2009	2008
	Ingående avsättning	4 754	4 651
	Årets pensionskostnad	1 475	2 532
	Årets pensionsutbetalningar	-2 187	-2 429
	Utgående avsättning	4 042	4 754
Not 16	Lån i Riksgäldskontoret	2009	2008
	Ingående låneskuld	25 359	29 169
	Lån upptagna under året	7 775	7 720
	Årets amorteringar	-11 328	-11 530
	Utgående låneskuld	21 806	25 359
	Beviljad låneram	65 000	70 000
	Utnyttjad låneram	21 806	25 359
Not 17	Förskott från uppdragsgivare och kunder	2009	2008
	Förskott från uppdragsgivare och kunder	6 487	6 951
Not 18	Periodavgränsningsposter	2009	2008
	Upplupna kostnader		
	Upplupna löner m.m.	1 532	1 115
	Semesterlöneskuld	14 381	14 522
	Sociala avgifter	7 190	7 781
	Övriga upplupna kostnader	4 363	5 973
	Summa upplupna kostnader	27 466	29 391
	Oförbrukade bidrag icke-statliga	12 229	13 863
	Oförbrukade bidrag statliga	22 869	24 030
	Summa oförbrukade bidrag	35 098	37 893
	Förutbetalda intäkter statliga	7 790	7 128
	Summa förutbetalda intäkter	7 790	7 128

BESLUT

Högskolans styrelse har vid sammanträde den 19 februari 2010
beslutat fastställa föreliggande årsredovisning

Jag/vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens
resultat samt av kostnader och intäkter och myndighetens ekonomiska ställning

Lars Eric Ericsson
fd Landshövding
Ordförande

Maj-Britt Johansson
Rektor

Margaretha Fahlgren
Professor
Vice ordförande

Anna Efverström
Universitetsadjunkt

Hans Backman
Riksdagsledamot

Magnus Isaksson
Universitetslektor

Anders Franck
Verkställande direktör

Alan Shima
Universitetslektor

Stig Jönsson
Generaldirektör

Rickard Petrés
Ordf Gefle Studentkår

Gunilla Kindstrand
Kulturjournalist

Marie Nikander
Vice ordf Gefle Studentkår

Ann-Margret Knapp
Landstingsråd

Maria Nygren
Studeranderepresentant

Lena Munkhammar
Institutionschef

BILAGOR

Tabell
Kapitalförändring per område (tkr)

Indelning av verksamhetsgren	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	28 111	31 365	59 476
Uppdragsverksamhet	2 617	493	3 110
Summa	30 728	31 858	62 586
Forskning/konstnärligt utvecklingsarbete/ utbildning på forskarnivå			
Utbildning på forskarnivå och forskning	13 000	1 085	14 085
Uppdragsforskning	46	-15	31
Summa	13 046	1 070	14 116

Avgiftsbelagd verksamhet år 2009 där intäkterna disponeras (tkr)

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2007	Över-/underskott t.o.m. 2008	Intäkter 2009	Kostnader 2009	Över-/underskott 2009	Ack. över-/underskott utgående 2009
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning						
Uppdragsverksamhet	2 614	3	8 026	7 480	546	3 163
Biljett- eller programintäkter						
Upplåtande av bostadslägenhet ¹⁾						
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	46	0	1 862	1 877	-15	31
Inträde till museum						
Tjänsteexport						
Summa	2 660	3	9 888	9 357	531	3 194
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Högskoleprovet	-283	-42	438	491	-53	-378

1) Redovisning av upplåtande av bostadslägenhet

Högskolan i Gävle har inte någon verksamhet av uthyrning av bostadslägenhet att rapportera.

För lokaler, som ursprungligen har hyrts för lärosätets egen verksamhet, har Högskolan i Gävle tagit ut avgifter motsvarande 728 tkr.

Samfinansiering bidragsfinansierad verksamhet (tkr)

	Bidrag	Anslag	Total finansiering
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	5 182	922	6 104
Forskning/konstnärligt utvecklingsarbete/utbildning på forskarnivå	9 223	5 836	15 059
Totalt	14 405	6 758	21 163

Verksamhetsgrenarnas uppdelning enligt regleringsbrev på grundutbildning och avancerad nivå och uppdragsverksamhet samt forskning och uppdragsforskning (tkr)

	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå exkl. uppdragsverksamhet			Uppdragsverksamhet		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Verksamhetens intäkter						
Anslag	345 886	358 597	387 286			
Avgifter	6 567	4 751	4 864	5 997	5 264	8 026
Bidrag	10 460	7 634	8 185			
Finansiella intäkter	3 596	5 539	880			
Summa intäkter	366 509	376 521	401 215	5 997	5 264	8 026
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader	-260 638	-255 998	-260 347	-3 153	-3 618	-3 520
Lokalkostnader	-63 782	-64 999	-68 665	-471	-279	-257
Övriga driftkostnader	-38 644	-35 857	-30 654	-2 362	-1 357	-3 689
Finansiella kostnader	-1 331	-1 250	-199			
Avskrivningar	-11 043	-10 827	-10 038	-4	-7	-14
Summa kostnader	-375 438	-368 931	-369 903	-5 990	-5 261	-7 480
Årets kapitalförändring	-8 929	7 590	31 312	7	3	546

	Forskning/konstnärligt utvecklingsarbete/ utbildning på forskarnivå exkl. uppdragsforskning			Uppdragsforskning		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Verksamhetens intäkter						
Anslag	68 880	72 792	74 141			
Avgifter	974	2 622	3 397	3 535	4 262	1 862
Bidrag	25 819	27 593	32 303			
Finansiella intäkter	1 068	1 476	370			
Summa intäkter	96 741	104 483	110 211	3 535	4 262	1 862
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader	-58 794	-63 581	-65 716	-2 307	-2 673	-714
Lokalkostnader	-7 881	-8 917	-7 281	-281	-345	
Övriga driftkostnader	-26 428	-26 783	-35 477	-954	-1 244	-1 163
Finansiella kostnader	-84	-99	-17			
Avskrivningar	-721	-864	-635			
Summa kostnader	-93 908	-100 244	-109 126	-3 542	-4 262	-1 877
Årets kapitalförändring	2 833	4 239	1 085	-7	0	-15

Bilaga 43**Anvisningar för redovisning av högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå i årsredovisningen för 2009****Tabell 1 Intäkter för grundutbildning (tkr)**

	År 2009	
Utnyttjat takbelopp och eventuellt utnyttjat anslagssparande för grundläggande högskoleutbildning		
1a. Under 2009 genomförda helårsstudenter och helårsprestationer inom 2009 års takbelopp enligt Tabell 2	383 641	
1b. Eventuella decemberprestationer för 2008 som ryms inom takbeloppet	3 645	
2a. Eventuellt utnyttjande av under tidigare budgetår uppkommet anslagssparande eller		
2b. Eventuellt utnyttjande av tidigare sparade helårsprestationer		
Summa		387 286
Årets anslagsbelastning avseende särskilda åtaganden		
Summa intäkter för grundutbildning		387 286

Ersättning för helårsprestationer för december 2008 (totalt belopp oberoende av om det ryms inom ordinarie takbelopp eller ej) som ej tidigare ersatts inom takbeloppet, 3 645 tkr.

Bilaga 43

Tabell 2 Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) samt redovisning av intäkter på grundutbildningsanslaget
Utfall avseende perioden 2009-01-01 — 2009-12-31

Utbildningsområde	A	B	C	D	E	F
	Beräknat utfall HST ¹⁾	Beräknat utfall HPR ¹⁾	HST ersättning (tkr)	HPR ersättning (tkr)	Beräknad total ersättning C + D	Takbelopp enl. RB (tkr)
Humaniora	431	304	8 992	5 559	14 551	
Teologi						
Juridik	257	191	5 363	3 490	8 853	
Samhällsvetenskap	1 426	1 090	29 746	19 964	49 709	
Naturvetenskap	888	621	42 551	25 111	67 662	
Teknik	1 177	838	56 407	33 859	90 266	
Farmaci						
Vård	664	595	33 855	26 259	60 114	
Odontologi						
Medicin	181	178	10 315	12 294	22 609	
Undervisning	527	513	17 540	20 092	37 631	
Övrigt	229	174	8 802	5 438	14 240	
Design	60	44	8 149	3 641	11 789	
Konst						
Musik						
Opera						
Teater						
Media						
Dans						
Idrott	44	41	4 327	1 889	6 216	
Summa	5 884	4 588	226 047	157 594	383 641	398 258

Lärosätet har tidigare uppkommet anslagssparande motsvarande tkr.

Lärosätet har tidigare sparade helårsprestationer motsvarande tkr.

Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med tkr.

Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med 14 659 tkr.

Kommentarer till tabellen

- 1) Exklusive utbildning för annan högskola, uppdragsutbildning, särskild utbildning för lärare i yrkesämnen, övriga särskilda lärarutbildningar och projekt för invandrade akademiker.

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 81 inom **design**.

Högst får 60 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Totalt antal utbildade helårsstudenter inom **konst**.

Högst får avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom konst har avräknats mot utbildningsområdet.

Totalt antal utbildade helårsstudenter inom **musik**.

Högst får avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet.

Totalt antal utbildade helårsstudenter inom **opera**.

Högst får avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom opera har avräknats mot utbildningsområdet.

Totalt antal utbildade helårsstudenter inom **teater**.

Högst får avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom teater har avräknats mot utbildningsområdet.

Totalt antal utbildade helårsstudenter inom **media**.

Högst får avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom media har avräknats mot utbildningsområdet.

Totalt antal utbildade helårsstudenter inom **dans**.

Högst får avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom media har avräknats mot utbildningsområdet.

Bilaga 43

Tabell 3 Redovisning av högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	398 258
+ Ev ingående anslagssparande (tkr)	39 398
Summa A	437 656
B. Utfall totalt för grundutbildningen	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	3 645
Årets utfall: ersättning för HST+HPR (tkr)	383 641
+ Ev utnyttjande av tidigare sparade HPR (tkr)	
Summa B ¹⁾	387 286
Summa A - B ²⁾	50 370

- 1) Summan ska avse den totala ersättning som lärosätet genomför produktion för, dvs oberoende av om den ryms eller inte inom tilldelade medel (A).
- 2) Om summan blir positiv, ska det föras in i tabell över anslagssparande, nedan. Blir summan istället negativ, ska beloppet föras till tabell över sparade helårsprestationer nedan.

Tabell. Anslagssparande	
Totalt utgående anslagssparande på anslaget för grundutbildning (A-B)	50 370
– Ev. anslagssparande över 10% av takbeloppet ³⁾	10 544
Summa	39 826

- 3) Den del av anslagssparandet som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Tabell. Sparade helårsprestationer	
Ingående värde av sparade HPR (tkr) ⁴⁾	0
– Ev. utnyttjande av tidigare sparade HPR under 2009 (tkr)	
+ Ev. sparade HPR under 2009 (tkr)	
Summa	0
– Ev. belopp överstigande 10% av takbeloppet 2009 (tkr)	
Utgående värde av sparade HPR (tkr) ⁵⁾	0

⁴⁾ Kan uppgå till högst 10% av takbeloppet 2008.

⁵⁾ Kan uppgå till högst 10% av takbeloppet 2009.

Bilaga 44

Väsentliga uppgifter	2009	2008	2007	2006	2005
Grundutbildning					
Antal hst inkl. uppdragsutbildning	5 955	5 758	5 933	6 126	6 197
– andel kvinnor	3 969	3 886	3 928	3 914	3 888
– andel män	1 986	1 872	2 005	2 212	2 309
Antal hpr inkl. uppdragsutbildning	4 651	4 451	4 640	4 808	4 833
Forskarutbildning					
Antal nyantagna doktorander					
– andel kvinnor					
– andel män					
Antal doktorander totalt $\geq 10\%$ aktivitet					
– andel kvinnor					
– andel män					
Antal doktorander med doktorandanställning	45	24	19	14	16
Antal doktorander med utbildningsbidrag					
Antal doktorsexamina					
Antal licentiatexamina					
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	621	630	638	647	653
Medelantal anställda	625,5	634	642,5	650	663
Personal; lärare¹					
Antal lärare totalt	422	424	426	416	423
– andel kvinnor	183	191	191	181	185
– andel män	239	233	235	235	238
Antal disputerade lärare	206	202	183	186	179
– andel kvinnor	70	67	57	58	53
– andel män	136	135	126	128	126
Antal professorer	39	40	39	37	34
– andel kvinnor	4	4	3	3	2
– andel män	35	36	36	34	32
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	521 314	490 530	472 782	479 179	455 116
Grundutbildning (mnkr)					
– andel anslag	387 286	358 597	345 886	359 122	334 567
– andel externa intäkter	21 955	23 188	23 024	22 720	21 962
Forskning och forskarutbildning (mnkr)					
– andel anslag	74 141	72 792	68 880	66 706	64 505
– andel externa intäkter	37 932	35 953	30 328	28 568	32 573
Kostnader totalt (mnkr)	-488 386	-478 698	-478 878	-471 628	-464 958
– andel personal	-330 298	-325 870	-324 892	-316 221	-310 725
– andel lokaler	-70 983	-74 540	-72 415	-72 485	-69 201
Lokalkostnader per kvm (kr) ²	1 554	1 517	1 423	1 394	1 435
Balansomslutning (mnkr), varav	209 497	182 744	170 583	160 556	144 382
– oförbrukade bidrag	35 098	37 894	31 799	27 779	22 447
– årets kapitalförändring	32 928	11 832	-6 096	7 551	-9 842
– myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	76 703	43 882	31 942	38 038	30 487

1 Definition enligt Högskoleförordningen

2 Enligt resultaträkningen

801 76 Gävle
Besöksadress Kungsbäcksvägen 47
Telefon 026-64 85 00 *E-post* registrator@hig.se
Webbsida www.hig.se

Högskolan i Gävle är miljöcertifierad enligt ISO 14001.